

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กาญจนา คุณานุรักษ์. หลักสูตรและการสอน. นครปฐม : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2527.
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. คู่มืออบรมครู แนวการวิจัยหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) และการจัดกิจกรรมการเรียน การสอน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, 2534.
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. รายงานการติดตามประเมินคุณภาพนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระดับประเทศ ปีการศึกษา 2532. หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2533.
- คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 7. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ, 2535.
- คณาจารย์ภาควิชาจิตวิทยา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง. จิตวิทยาทั่วไป. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร : ห.จ.ก.แสงจันทร์การพิมพ์, 2533.
- งามจิตร จารุพันธ์. แนววิจัยหลักสูตรและการเรียนการสอนคหกรรมศาสตร์ ระดับปริญญาตรี วิชาเอกพัฒนาการครอบครัวและเด็ก. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536.
- เจริญเกียรติ ภูสกุล. ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถม ศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.
- เจริญฤทธิ์ จันท์เจริญ. ความคิดเห็นของผู้จบหลักสูตรประถมศึกษา ปีการศึกษา 2526 ใน จังหวัดพิษณุโลก เกี่ยวกับประโยชน์ของเนื้อหาหลักสูตรสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตต่อ การดำรงชีวิต. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.

- จิตรลดา สุวัฒน์กุล. การพัฒนาหลักสูตรวิชาสังคมไทยร่วมสมัยในระดับอุดมศึกษาตามแนวทางการบูรณาการทางสังคม. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.
- ฉวีวรรณ แก้วโรสพ. ผลจากการใช้แผนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ตามการรับรู้ของครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.
- ฉันทนา ภาคบงกช. การสอนให้เด็กคิด : โมเดลการพัฒนาทักษะการคิดเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคม. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528
- ชาญวิทย์ เกษตรศิริ. "ส่วนหนึ่งจากคำบอกเล่าของ ชาญวิทย์ เกษตรศิริ". ทางใหม่ ปีที่ 6 ฉบับที่ 4 (กรกฎาคม - สิงหาคม 2537) : 4 - 5
- ทิสนา แฉวมณี, ทองอินทร์ วงศ์โรสธร และหลุยส์ จาปาเทศ. "หน่วยที่ 3 ครูกับกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์". เอกสารการสอนชุดวิชาประสบการณ์วิชาชีพศึกษาศาสตร์ หน่วยที่ 3. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2525.
- เทียนฉาย กิระนันท์. "จุดมุ่งหมายทางเศรษฐกิจและแนวทางในการจัดการศึกษากับร่างแผนการศึกษาแห่งชาติฉบับใหม่". วารสารการศึกษาแห่งชาติ. ปีที่ 25 ฉบับที่ 4 (เมษายน - พฤษภาคม 2534) : 18 - 32.
- เทียนฉาย กิระนันท์, และคนอื่น ๆ. รายงานการวิจัยโครงการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้พลังงานในครัวเรือนของชาวกรุงเทพมหานคร. ม.ป.ท. 2525.
- ธวัชชัย ชัยจิรฉายากุล. การพัฒนาหลักสูตรจากแนวคิดสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร : อักษรบัณฑิต, 2529.
- ธำรง ชูทัพ. การวิเคราะห์เนื้อหาในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตที่สอดคล้องกับสภาพความต้องการของท้องถิ่น ในหน่วยที่ 1 - 8. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิตบัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521.
- ธำรง บัวศรี. ทฤษฎีหลักสูตร การออกแบบและการพัฒนา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2532.
- นงวัลย์ กัมพลาศิริ. การศึกษาสภาพแวดล้อมทางครอบครัวของผู้ป่วยจิตเวชวัยรุ่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.

- บันลือ พงษ์วัน. หลักสูตรกับการบูรณาการทางการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิวัฒนาพานิช, 2524.
- บุญมี แพรยอด. หลักการพัฒนาหลักสูตร. ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ม.ป.ป.
- บุญลือ วันทายนต์. ครอบครัวและวงศาคาน. กรุงเทพมหานคร : (ม.ป.ท.), 2523.
- บุญสนอง บุญโยทยาน. มนุษย์กับสังคม. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2518.
- ประคอง กรรณสูตร. สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.
- ประพันธ์ พรหมมณี. การศึกษาเนื้อหาในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตที่เหมาะสมกับความต้องการของท้องถิ่น. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.
- ปรีชา ศรีอนันต์. ความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 กับความต้องการของสังคมไทยในช่วงปี พ.ศ. 2521 - 2532. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.
- พนัส หันหน้าคินทร์. หลักการบริหารโรงเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์วิวัฒนาพานิช, 2529.
- พรทิพย์ เพชรสุขศิริ. การวิเคราะห์ปัจจัยบางประการของเยาวชนกระทันหัน. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.
- พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุษย์. จิตวิทยาครอบครัว. กรุงเทพมหานคร : (ม.ป.ท.), 2530.
- พะยอม แก้วกำเนิด. หลักการของหลักสูตรประถมศึกษา ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2533.
- พิทยา สายชู. ครอบครัวแสนสุข. ในรายการประชุมสัมมนาเรื่องปัญหาครอบครัว : รายงานการประชุมสัมมนา จัดโดยชมรมความมั่นคงของครอบครัว เชียงใหม่. เชียงใหม่ : หนังสือจัดการพิมพ์, 2526.

- พิมพ์รัตน์ จงเจษฎากุล. การกระทำความคิดเกี่ยวกับทรัพย์สินของเด็กและเยาวชนสถานพินิจ และคุ้มครองเด็กกลาง : การศึกษาด้านเศรษฐกิจและสังคม. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล. 2527.
- ภารดี เต็มเจริญ. ภาวะโภชนาการและนิสัยการบริโภคอาหารเข้าของนักเรียน ชั้น ประถมศึกษา ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร. ภาควิชาโภชนาการวิทยา คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล. 2529.
- ภิญโญ สาร. หลักการบริหารการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ อรุณสภา, 2526.
- ยอดยิ่ง คงทอง. เศรษฐศาสตร์ผู้บริโภค. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์หนังสือ ดร.ศรีสง่า, 2524.
- รัชณี ลาชโรจน์. คู่มือครูบทเรียนคหกรรมศาสตร์ สอดแทรกประชากรศึกษา การวางแผน ครอบครัว คุณภาพชีวิต. กรุงเทพมหานคร : วิทยาลัยกิจการพิมพ์, 2525.
- รุจี แพรอด. การนำเสนอโปรแกรมบูรณาการการศึกษาเพื่อชีวิตครอบครัวกับวิชาสังคมศึกษา สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย, 2532.
- วาริ ธีระจิตร. การพัฒนาการสอนสังคมศึกษาระดับประถมศึกษา. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2530.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. "การเปลี่ยนแปลงและการปรับปรุงหลักสูตร". สารพัฒนาหลักสูตร. 22 (กรกฎาคม 2526) : 8 - 20.
- วิชาการ, กรม. คู่มือการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533). กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, 2534.
- วิชาการ, กรม. คู่มือการพัฒนาหลักสูตรตามความต้องการของท้องถิ่น. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2536.
- วิชาการ, กรม. แผนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2526.
- วิชาการ, กรม. หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533). กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, 2534.

- วิทยากร เชียงกร. ปัญหาเศรษฐกิจสังคมที่มีผลกระทบต่อเด็กและเยาวชนไทย.
กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์หลัก, 2533.
- วินัย รอดจ่าย. การใช้แผนการสอนของกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตเฉพาะวิทยาศาสตร์
สิ่งแวดล้อม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในสังกัดจังหวัดฉะเชิงเทรา. วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.
- วิไล ทองแผ่. การใช้แผนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต : การศึกษาเฉพาะกรณี
จังหวัดลพบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.
- ศิริพร หลิมศิริวงศ์. ปัญหาทางครอบครัวที่ทาให้เด็กต้องมาอยู่ในสถานพินิจ และคุ้มครองเด็ก
กลาง. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2511.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. รายงานการสัมมนาระดับชาติเรื่องหลักสูตรประถมศึกษา.
กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, 2531
- ศูนย์สารสนเทศด้านประชากรและอนามัยครอบครัว. "เด็กไทยจะก้าวหน้าขึ้น". วารสาร
อนามัยและครอบครัว. ปีที่ 22 ฉบับที่ 3 (มิถุนายน - กันยายน 2537): 22
- สงัด อุทรานันท์. พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มิตร
สยาม, 2532.
- สมคิด เมตตาพรพันธ์. การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสมรรถภาพการทำงานเป็นกลุ่ม สำหรับ
ผู้นำท้องถิ่นของหมู่บ้านในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.
- สมจินตนา วงศ์แสงวง. การศึกษาค้นคว้าการสอนของครูกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต
ตามหลักสูตรประถมศึกษา 2521 ของครูในเขตการศึกษา 12. วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.
- สวัสดี จงกล. เอกสารการสอนชุดวิชาการสอนกลุ่มการทำงานและพื้นฐาน หน่วยที่ 1 2
ของมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาดอนเมือง. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร : บริษัท
ประชาชนจำกัด, 2529.
- สุจริต เพียรชอบ. หลักสูตรลักษณะแนวโน้มและการพัฒนา. ภาควิชามัธยมศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.
- สุพัชรา สุภาพ. การศึกษาเกี่ยวกับครอบครัว. วารสารสังคมศาสตร์ 19 (มีนาคม 2525)
: 69 - 73.

- สุพัตรา สุภาพ. ปัญหาสังคม. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2531.
- สุมิตร คุณานุกร. หลักสูตรและการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชวนพิมพ์, 2532.
- สุมน อมรวิวัฒน์. ความคิดและข้อข่ายของกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ในเอกสาร การสอนชุดวิชา การสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต. มหาวิทยาลัยสุโขทัย ธรรมมาธิราช. กรุงเทพมหานคร : อรุณการพิมพ์, 2526.
- สุมน อมรวิวัฒน์. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ในเอกสาร การสอนชุดวิชา การสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต หน่วยที่ 1 - 7. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. กรุงเทพมหานคร : อรุณการพิมพ์, 2525.
- สุมน อมรวิวัฒน์. เอกสารประกอบการสอนวิชา 413 783 สัมมนาการประถมศึกษา. ภาควิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.
- สันต์ ชรรณบำรุง. หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ การศาสนา, 2527.
- สันต์ อินทริกานนท์. ปัญหาการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตในระดับประถมศึกษา : การศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย, 2526.
- โรสภา ขนิลมันน์. "รูปแบบครอบครัวที่พึงปรารถนา" วารสาร ต่อต้านยาเสพติด. ปีที่ 8 ฉบับที่ 1 (มกราคม - มิถุนายน 2535) : 19 - 32
- โรสภา ชูพิกุลชัย และคณะ. การแพร่ระบาดของสารเสพติดในเด็กและเยาวชนย่านชุมชนแออัด : กรณีศึกษาเฉพาะกรุงเทพมหานคร. สภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย, 2533.
- โรสภา สุภาพงษ์. "ชุมชนทางความคิด" ทางใหม่. ปีที่ 6 ฉบับที่ 4 (กรกฎาคม - สิงหาคม 2537) : 6 - 7.
- อรวรรณ พงศ์พุทธชาติ. คำนิยามเกี่ยวกับการบริโภคอาหารของนักเรียน ชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.
- อานนท์ อภาภิรมย์. ปัญหาสังคม. กรุงเทพมหานคร : (ม.ป.ท.), 2523.

- อุ้นดา นพคุณ. ปัญหาสวัสดิการเด็กและการตอบสนองขององค์การเอกชน. กรุงเทพมหานคร : กรรมการสวัสดิการเด็กในประเทศไทย, 2532.
- อุบลศรี เขียวสกุล และดวงเดือน อินทร. การทดสอบความนิยมของอาหารเด็กสำเร็จรูป. กรุงเทพมหานคร : สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย, 2523.
- อุษา ขำประยูร. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการวิจัยหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร. ปรินญาพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทร-วิโรฒ ประสานมิตร, 2524.

ภาษาอังกฤษ

- Bandura, A. A Social Learning Theory. Engle wood Cliffs, N.J. : Prentice Hall, 1977.
- Beauchamp, George A. Curriculum Theory. 3rd. ed. Womette, Illinois : The Kagg Press.
- Biesanz, Jhon and Biesanz, Mavis. Introduction to Sociology. New Jersey : Prentice - Hall, 1969.
- Dalia, M.A. and others. Percived Fammily Functioning and Adolescent Suicidal Behavior. Journal of The American academy of Child and Adolescent Psychiatry, 1994.
- Davis, Kingsley. Human Society. Neew York. The macmillan, 1966.
- Erikson, Erik H. Childhood and Society, New York : W.W. Norton Co. Inc. 1963.
- Good, Cater V. dictionary of Education. New York : Mc Graw - Hill Book Comppany, 1973.

- Omaggio. A., C. Helping Learners Succeed : Activities for the Foreign Language Classroom. New York : Rinehart and Winston, 1981.
- Saylor. J. Galen and William M. Alexander. Planning Curriculum for School. New York : Holt, Rinehart and Winston, 1974.
- Scott. Susanne Czarina. Reading into Literature Groups : A Classroom Study of Student-Directed Literature Discussion Group.
Dissertation Abstracts 146 (1995) : 2683.
- Taba, Hilda. The Teaching of Thinking. Intellectual Development
New York : Wiley, 1971.
- Tyler, R.W. Basic principles of Curriculum and Instruction. Chicago :
The University of Chicago Press, 1971.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

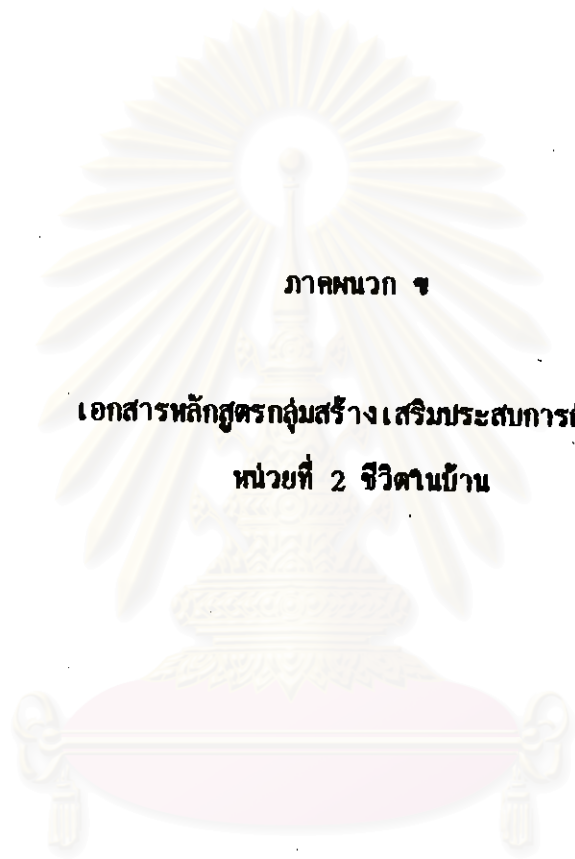
ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

1. อาจารย์ เพราพรรณ โภกมลมาลย์   นักวิชาการ 6 หัวหน้ากลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ศูนย์พัฒนาหลักสูตร กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ
2. อาจารย์ ดวงชัย ผลชีวิน   นักวิชาการ 6 กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ศูนย์พัฒนาหลักสูตร กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ
3. อาจารย์ เอมอร สร้อยสุวรรณ   ศึกษานิเทศก์ กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
4. อาจารย์ เฉลิมศรี เจตระการ   ศึกษานิเทศก์ กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร
5. อาจารย์ สัตกัต ตันตเสถียร   หัวหน้ากลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต โรงเรียนพญาไท สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร

ภาคผนวก ข

เอกสารหลักสูตรกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

หน่วยที่ 2 ชีวิตในบ้าน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หลักสูตรหน่วยที่ 2 ชีวิตในบ้าน

กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

หลักการ

หลักสูตรหน่วยที่ 2 ชีวิตในบ้าน ที่พัฒนาขึ้นเพื่อปรับเนื้อหาให้สอดคล้องกับการดำรงชีวิตในบ้านของชุมชนเมืองกรุงเทพมหานคร ที่มีความเจริญและมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ มากมาย โดยยึดหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 และ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) เป็นหลัก โดยมีหลักการดังนี้

1. ส่งเสริมให้เห็นความสำคัญของชีวิตในบ้าน เกี่ยวกับการดำเนินชีวิต สร้างความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัวที่อาศัยอยู่ในชุมชนเมืองให้มีความสุข
2. ส่งเสริมให้รู้จักคิด วิเคราะห์ มีความสามารถในการเตรียมตัว และการตัดสินใจ ต่อสภาพเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นได้อย่างมีเหตุผล มีทักษะที่ดีในการดำเนินชีวิต
3. ส่งเสริมให้ผู้เรียนนำประสบการณ์ที่ได้จากการเรียนรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการดำรงชีวิตประจำวัน

จุดประสงค์ทั่วไป

1. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจ และเห็นความสำคัญ ในการปฏิบัติตนเมื่ออยู่ร่วมกันในครอบครัวให้มีความสุขสมบูรณ์
2. สามารถแสดงออกทางความคิด การตัดสินใจ ในการดำเนินชีวิตอย่างมีเหตุผล
3. สามารถปรับตัวให้เข้ากับครอบครัวและสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม มีทักษะปฏิบัติที่เอื้อต่อการดำรงชีวิตที่ดี และเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตต่อไปในอนาคตให้มีความสุข
4. สามารถวางแผนทางในการดำเนินชีวิตของตนเองในอนาคตได้อย่างเหมาะสม

เนื้อหา

มวลประสบการณ์ที่จัดให้ผู้เรียน มี 2 เรื่องใหญ่ ๆ ดังนี้

1. ครอบครัว

1.1 ลักษณะของครอบครัวที่ดีมีความสุข	3	คาบ
- จำนวนสมาชิกที่สมดุลกับขนาดของที่อยู่อาศัย		
- ปัญหาที่เกิดจากการมีสมาชิกจำนวนมากและวิธีการแก้ไขที่เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและความเป็นอยู่		
1.2 ปัญหาความสัมพันธ์และการปรับตัวของสมาชิกในครอบครัว	3	คาบ
- การเลี้ยงดูเอาใจใส่อย่างเหมาะสมกับสังคมเมืองและให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุข		
- การใช้เวลา และการเข้าใจซึ่งกันและกันภายในครอบครัวเพื่อป้องกันปัญหาอื่น ๆ ที่จะตามมา		
1.3 หน้าที่และความรับผิดชอบต่อครอบครัว	3	คาบ
- การปฏิบัติตนเป็นลูก พ่อ แม่ที่ดี รับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเองให้ถูกต้องตามบทบาทหน้าที่		
- การดูแลเอาใจใส่ต่อตนเอง พ่อ แม่ และญาติผู้ใหญ่		
1.4 มารยาทที่ควรปฏิบัติภายในบ้าน	3	คาบ
- การนัดหมายล่วงหน้า การต้อนรับแขก		
- การปฏิบัติตนเมื่ออยู่ในบ้านที่มีบริเวณแคบ ๆ ติดกัน		
- สิทธิส่วนบุคคล เมื่ออยู่รวมกันในบ้าน		
1.5 การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์	3	คาบ
- การจัดสรรเวลาที่เหลืออยู่ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด		
- อ่านเรื่อง เสริมความรู้ ช่วยเหลืองานบ้าน		
- การประดิษฐ์ของเล่นของใช้ และการพักผ่อนที่มีประโยชน์		

1.6	อธิธิพลของครอบครัวที่มีต่อสังคม - ความสำคัญของครอบครัวที่ดี เป็นพื้นฐานในการหล่อหลอม เด็กให้มีลักษณะนิสัยที่ดี - ผลกระทบของครอบครัวที่ดีและไม่ดี ที่มีต่อสังคม - ปัญหาและแนวทางแก้ไขที่เกิดจากครอบครัวไม่ดี	3	คาบ
1.7	อธิธิพลของสังคมที่มีต่อครอบครัว - สภาพของสังคมที่มีผลกระทบต่อความเป็นอยู่ในครอบครัว ของชุมชนเมืองในปัจจุบัน - การอบรมเลี้ยงดู ให้ความเข้มแข็ง และมีจิตสำนึกที่ดี - ฝึกให้รู้จักคิด แก้ปัญหา และมีพื้นฐานในการตัดสินใจอย่าง มีเหตุผล และเหมาะสมกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น	3	คาบ
2. เศรษฐกิจภายในครอบครัว			
2.1	การใช้จ่ายอย่างสมฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว - การรู้จักใช้จ่ายอย่างประหยัดและมีคุณค่าในการเลือก ซื้อสินค้าและบริการ - การใช้จ่ายเงินในสิ่งที่จำเป็นและเหมาะสมสภาพ เศรษฐกิจในครอบครัว - การใช้จ่ายอย่างเหมาะสมส่งผลให้ครอบครัวมีความสุข	3	คาบ
2.2	การเลือกซื้อ และการซื้ออย่างประหยัดเหมาะสมกับเศรษฐกิจ - ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกซื้อ เช่น การโฆษณาสินค้า การลดราคา การมีของแถม - ผลกระทบที่เกิดจากการโฆษณาสินค้า - วิธีการเลือกซื้อสินค้าตามความจำเป็นและความเหมาะสม	3	คาบ

2.3 การเลือกซื้อสินค้าและการใช้พลังงานอย่างประหยัด	3	คาบ
- หลักในการเลือกซื้อสินค้า เช่น อาหาร เสื้อผ้า และ ยารักษาโรค ฯ - วิธีการใช้เครื่องอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในบ้านเพื่อ การประหยัดพลังงาน		
2.4 การวางแผนการใช้จ่ายเงินและการออมเงิน	3	คาบ
- การประมาณการในการใช้จ่ายที่เหมาะสมกับรายได้ - การเลือกใช้จ่ายเงินตามความสำคัญ การออมเงินเพื่อ ใช้ในสิ่งที่ต้องการในอนาคต - การจัดทำแผนการใช้จ่ายเงิน บันทึกรายรับ - รายจ่าย		
2.5 อุบัติภัยในครัวเรือน	3	คาบ
- อุบัติเหตุที่เกิดขึ้นภายในบ้าน เช่น จากเครื่องใช้ไฟฟ้า เครื่องอำนวยความสะดวกต่าง ๆ - วิธีการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุ ที่อาจเกิดจากเครื่อง ใช้ต่าง ๆ ภายในบ้าน - วิธีการช่วยเหลือผู้ประสบภัยในเบื้องต้น		

อัตราเวลาเรียน

1. เวลาเรียนตลอดหลักสูตร	42	คาบ
1.1 ครอบครั้ว	21	คาบ
1.2 เศรษฐกิจภายในครอบครั้ว	16	คาบ
1.3 ทดสอบ ก่อนเรียนและหลังเรียน	6	คาบ
2. ใช้เวลาเรียนสืบค่าห้ละประมาณ	24	คาบ
(คาบละ 20 นาที)		

กิจกรรมการเรียนการสอน

คุณค่าของหลักสูตรอยู่ที่การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ดี เน้นการสั่งสมประสบการณ์ให้กับนักเรียนเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตต่อไป ครูจะต้องเริ่มต้นในการจัดกิจกรรมการเรียนที่เหมาะสมกับวุฒิภาวะ ตามแนวคิดในการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ดังต่อไปนี้

1. เน้นให้นักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน ครูเป็นผู้กำกับและแนะนำโดยการวางแผนการจัดการเรียนการสอนให้เข้ากับสภาพแวดล้อมและเหมาะสมสอดคล้องกับท้องถิ่น เน้นให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติ
2. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เน้นทักษะกระบวนการ มุ่งให้ผู้เรียนรู้สภาพปัญหา กระบวนการแก้ปัญหาและสามารถนำประสบการณ์ที่ได้ไปใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิต
3. สร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การแสวงหาคำตอบ การแก้ปัญหา ให้เป็นทั้งผู้ให้และผู้รับแก่กันและกัน และเห็นความสำคัญต่อการเรียนรู้
4. ให้นักเรียนได้ฝึกการคิดวิเคราะห์ วิวิจารณ์ และการตัดสินใจที่ดี และมีเหตุผลควบคู่ไปกับการเรียนเนื้อหา

การวัดผลและการประเมินผลการเรียนรู้

การวัดผลประเมินผลเป็นหน้าที่ของครูผู้สอน โดย

1. ประเมินผลก่อนเรียน มีแบบประเมิน 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบประเมินและตรวจสอบตนเอง 20 ข้อ ข้อ

ตอนที่ 2 แบบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 30 ข้อ ข้อ

2. ประเมินผลระหว่างเรียน ประเมินด้วยแบบสังเกต แบบบันทึกผลการปฏิบัติงาน แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน และตรวจผลการปฏิบัติงาน

3. ประเมินผลรวมหลังเรียน มีแบบประเมิน 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบประเมินและตรวจสอบตนเอง 20 ข้อ ข้อ

ตอนที่ 2 แบบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 30 ข้อ ข้อ

การเปรียบเทียบเนื้อหาและอัตราเวลาเรียน
หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 กับหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น

หลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521		หลักสูตรที่พัฒนาขึ้น	
เนื้อหา	เวลา	เนื้อหา	เวลา
1. ลักษณะของครอบครัวที่อยู่ดีมีสุข	9	1. ครอบครัว	
1.1 ความสมดุลของจำนวนสมาชิกกับฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว	คาบ	1.1 ลักษณะครอบครัวที่ดีมีความสุข จำนวนสมาชิกที่สมดุลกับขนาดที่อยู่ ปัญหาและวิธีแก้ไขที่เหมาะสม	3 คาบ
1.2 ปัญหาที่เกิดจากการเพิ่มของจำนวนสมาชิกในครอบครัว		1.2 ปัญหาความสัมพันธ์และการปรับตัวของสมาชิกในครอบครัว	3 คาบ
1.3 การแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการเพิ่มของสมาชิกในครอบครัว		การเลี้ยงดูเอาใจใส่ การใช้เวลาอย่างเหมาะสมกับสังคมเมือง เพื่อให้ชีวิตมีความสุข	
2. การเลี้ยงดูทารกและการอบรมเด็ก	12	1.3 หน้าที่และความรับผิดชอบต่อครอบครัว การปฏิบัติตนตามหน้าที่ การเอาใจใส่ดูแลตนเอง ผู้อื่น	3 คาบ
2.1 วิธีการเลี้ยงทารกและเด็กอย่างถูกหลักอนามัย	คาบ	1.4 มารยาทที่ควรปฏิบัติภายในบ้าน	3 คาบ
2.2 การให้ความรักและความอบอุ่นแก่เด็ก		การนัดหมายล่วงหน้า การรับแขก สิทธิส่วนบุคคลเมื่ออยู่ร่วมกับ	
		1.5 การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ในเรื่องเสริมความรู้ ทักษะงานบ้าน การประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ การพักผ่อน	3 คาบ

หลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521		หลักสูตรที่พัฒนาขึ้น	
เนื้อหา	เวลา	เนื้อหา	เวลา
3. อิทธิพลของครอบครัวที่มีต่อสังคม	9	1.6 อิทธิพลของครอบครัวที่มีต่อสังคม	3 คาบ
3.1 ลักษณะของครอบครัวที่ดี	คาบ	ครอบครัวเป็นพื้นฐานในการหล่อหลอมให้เป็นคนดี	
3.2 อิทธิพลของครอบครัวที่มีต่อ		1.7 อิทธิพลของสังคมที่มีต่อครอบครัว	3 คาบ
		การฝึกให้เด็กรู้จักคิด แก้ปัญหา มีเหตุผล มีจิตสำนึกที่ดี	
4. เศรษฐกิจภายในครอบครัว	12	2. เศรษฐกิจภายในครอบครัว	
4.1 การรู้จักเลือกใช้สิ่งของที่จำเป็นตามสมควรแก่ฐานะทางเศรษฐกิจ	คาบ	2.1 การใช้จ่ายอย่างสมฐานะประหยัด และมีคุณค่าเหมาะสมกับเศรษฐกิจ	3 คาบ
4.2 การวางแผนการใช้จ่ายประจำวัน		2.2 การเลือกซื้อและการใช้จ่ายที่เหมาะสมกับเศรษฐกิจ	3 คาบ
		ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกซื้อวิธีการเลือกซื้อสินค้าที่เหมาะสม	
		2.3 การเลือกซื้อสินค้าและการใช้พลังงานอย่างประหยัด	3 คาบ
		วิธีการเลือกซื้อสินค้าอุปโภคบริโภคที่จำเป็นและการใช้จ่ายถูกวิธีและประหยัด	

หลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521		หลักสูตรที่พัฒนาขึ้น	
เนื้อหา	เวลา	เนื้อหา	เวลา
		2.4 การวางแผนการใช้จ่ายเงินและ ออมเงิน การประมาณการในการใช้จ่าย การจัดทำแผนการใช้จ่ายเงิน	3 คาบ
		2.5 อุบัติภัยในครัวเรือน อุบัติเหตุที่เกิดขึ้นภายในบ้าน วิธีการป้องกันและแก้ไข วิธีช่วยผู้ประสบภัยในเบื้องต้น	3 คาบ

สถาบันวิทยบริการ
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กำหนดการสอน หน่วยที่ 2 ชีวิตในบ้าน เวลา 42 คาบ

แผนการ สอนที่	สาระสำคัญ	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	คาบ เวลา
1	ความสมดุลของจำนวนสมาชิกกับฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะทำให้ครอบครัวอยู่ดีมีสุข	1.สรุปลักษณะของครอบครัวที่ได้ 2.สรุปปัญหาที่เกิดขึ้นจากการเพิ่มของสมาชิกในครอบครัว	1. ครอบครัว 1.1ลักษณะของครอบครัวที่มีความสุข จำนวนสมาชิก ปัญหาที่เกิดจากการเพิ่มของสมาชิก	3
2	สมาชิกภายในครอบครัวทุกคนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาและสร้างความสัมพันธ์ที่ดีภายในครอบครัว	1.บอกปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในครอบครัวได้ 2.อภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นและวิธีแก้ไข	1.2ปัญหาความสัมพันธ์และการปรับตัวของสมาชิกในครอบครัว การเลี้ยงดูเอาใจใส่ การให้การศึกษา การเข้าใจซึ่งกันและกัน	3
3	บุคคลต่าง ๆ ในครอบครัวทำหน้าที่และมีความรับผิดชอบในการปฏิบัติจะทำให้ครอบครัวมีสุข	1.มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหน้าที่ความรับผิดชอบที่จะนำความสุขมาให้ครอบครัว 2.ชื่นชมเต็มใจปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของตนได้อย่างเหมาะสม	1.3หน้าที่และความรับผิดชอบต่อครอบครัว การทำคนเป็นลูกที่ดี การช่วยเหลืองานบ้าน การเอาใจใส่ดูแลพ่อแม่ ญาติผู้ใหญ่	3

แผนการ สอนที่	สาระสำคัญ	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	คาบ เวลา
4	การเป็นผู้มีมารยาทดี ยอมเป็นที่พอใจรักใคร่ ของบุคคลในครอบครัว และผู้พบเห็น	1.อธิบายการปฏิบัติตนให้ มีมารยาทของการอยู่ ร่วมกันในครอบครัวได้ 2.ปฏิบัติตนเป็นผู้มีมาร- ยาทในครอบครัวได้	1.4มารยาทที่ควรปฏิบัติ ภายในบ้าน การต้อนรับแขก การปฏิบัติตนเมื่ออยู่ใน บ้าน สิทธิภายในบ้าน	3
5	เวลาเป็นสิ่งที่ค่าและ สำคัญผู้เรียนควรรู้จัก การแบ่งเวลาและใช้ เวลาให้ถูกต้อง	1.บอกผลดีและผลเสีย ของการใช้เวลาถูก และไม่ถูกต้อง 2.ปฏิบัติตนในการใช้ เวลาว่างได้ถูกต้อง	1.5การใช้เวลาว่างให้ เป็นประโยชน์ เพื่อเสริมความรู้ การช่วยทำงานบ้าน การประดิษฐ์สิ่งของ	3
6	สมาชิกที่ดีของสังคม เป็นผลมาจากเป็น สมาชิกของครอบครัว	1.บอกสาเหตุของปัญหา สังคมที่เกิดขึ้นปัจจุบัน 2.บอกอิทธิพลของครอบ ครัวที่มีผลต่อสังคมได้ 3.อภิปรายแสดงความคิด เห็นถึงสภาพปัญหาของ สังคมที่เกิดขึ้นจากอิทธิ พลของครอบครัวได้	1.6อิทธิพลของครอบครัว ต่อสังคม สภาพสังคมที่มีผลกระท ทบต่อความเป็นอยู่ใน ครอบครัว การอบรมและการสั่ง สอนเด็ก สภาพของสังคมที่มีปัญหา 2. เศรษฐกิจภายใน ครอบครัว	3

แผนการ สอนที่	สาระสำคัญ	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	คาบ เวลา
7	การใช้จ่ายอย่างสม ฐานะทางเศรษฐกิจ ของครอบครัวทำให้มี ความสุขในครอบครัว	1. เลือกวิธีการใช้จ่าย อย่างสมฐานะโดยวิธี สรุปหรือคาดการณ์จาก ข้อมูลเบื้องต้นได้ 2. เสนอข้อคิดเห็นวิธีการ แก้ปัญหาในฐานะเป็น สมาชิกในครอบครัวได้	2.1 การใช้จ่ายอย่างสม ฐานะทางเศรษฐกิจ ของครอบครัว ใช้จ่ายอย่างประหยัด และมีคุณค่า ใช้จ่ายสิ่งของตาม ฐานะทางเศรษฐกิจ การประมาณเงินในการ ใช้เงิน	3
8	การเลือกซื้ออย่างประ หยัดรอบคอบในการใช้ จ่ายอย่างเหมาะสมกับ ฐานะทางเศรษฐกิจ ช่วยให้ดำรงชีวิตที่ดี	1. กำหนดวิธีการเลือกสิน ค้าได้ 2. จ्ञานประเภทของสิน ค้าจำเป็นและพุ่ม เพื่อยได้ 3. เลือกซื้อสินค้าที่จำเป็น ได้	2.2 การเลือกซื้อและใช้ อย่างประหยัด ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการ การเลือกซื้อ วิธีการเลือกสินค้า ประเภทของสินค้า	3
9	การเลือกซื้อสินค้าที่จำเป็น สำหรับการอุปโภค และบริโภคที่มีขนาดที่ เหมาะสมช่วยทำให้ รายจ่ายในครอบครัว ลดน้อยลง	1. บอกประเภทของสินค้า ตามความจำเป็น 2. อภิปรายแสดงความคิด เห็นเกี่ยวกับการเลือก ซื้อสินค้าได้ 3. รายงานการเลือกซื้อ สินค้าอย่างประหยัด	2.3 การเลือกซื้อและการ ใช้อย่างประหยัด เครื่องอุปโภคเช่น อาหาร เครื่องแต่ง กาย ยารักษาโรค และของใช้ต่างๆ	3

แผนการ สอนที่	สาระสำคัญ	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	คาบ เวลา
10	การเลือกซื้อสินค้าจำเป็นสำหรับการอุปโภคและบริโภคมีขนาดให้เหมาะสมช่วยทำให้รายจ่ายในครอบครัวลดน้อยลง	1. บอกวิธีการเลือกซื้อแบบต่าง ๆ 2. จำแนกข้อดีข้อเสียของการซื้อแบบต่าง ๆ ได้ 3. เลือกวิธีซื้อแบบต่างๆ ตามสถานการณ์ที่กำหนดได้	2.4 การเลือกซื้อและการการใช้อย่างประหยัด เครื่องอำนวยความสะดวกและอุปกรณ์ต่าง เช่น เครื่องใช้ที่ให้ความสะดวกและความ เพลิดเพลิน การเลือกซื้อสินค้าตามฤดูกาล การรวมกลุ่มซื้อและข้อดีข้อเสียของการซื้อวิธีต่าง ๆ	3
11	การใช้จ่ายที่ไม่รอบคอบและเกินฐานะมีผลกระทบต่อความสุขในครอบครัว	1. อภิปรายแสดงความคิดเห็นต่อการซื้อสินค้าและการวางแผนการใช้จ่ายเงิน 2. เขียนแผนการใช้จ่ายเงินในชีวิตประจำวันได้	2.5 การวางแผนการใช้จ่ายเงินและการออม การกำหนดปริมาณการใช้จ่ายที่เหมาะสมกับรายได้ การบันทึกรายงานการใช้จ่ายเงินเพื่อควบคุมการใช้จ่ายเงิน	3
12	การใช้จ่ายที่ไม่รอบคอบและเกินฐานะมีผลกระทบต่อความสุขในครอบครัว	1. แยกแยะสภาพปัญหาของบริบทและสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้น 2. เสนอวิธีแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผล	2.6 ปัญหาของผู้บริโภค การใช้จ่ายที่ฟุ่มเฟือย การใช้สิ่งของไม่คุ้มค่า ขาดการดูแลและการเก็บรักษา	3

แผนการสอน กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

เรื่อง ชีวิตในบ้าน

แผนที่ 1 ลักษณะของครอบครัวที่มีความสุข จำนวน 3 คาบ

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 วันที่.....เดือน..... พ.ศ.....

ความคิดรวบยอด ความสมดุลของจำนวนสมาชิกกับฐานะทาง เศรษฐกิจของครอบครัว เป็นปัจจัย
หนึ่งที่จะทำให้ครอบครัวอยู่ดีมีสุข

จุดประสงค์

1. บอกลักษณะครอบครัวที่มีความสุขได้
2. สรุปปัญหาและแนวทางแก้ไขที่เกิดจากการเพิ่มของสมาชิกในครอบครัวได้

เนื้อหา

1. ขนาดของครอบครัว จำนวนสมาชิก และขนาดของที่อยู่อาศัย
2. ปัญหาที่เกิดจากการมีสมาชิกจำนวนมาก ๆ

กิจกรรมการเรียนรู้

1. ครูนำภาพการประชาสัมพันธ์การวางแผนครอบครัวให้นักเรียนดู และร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับ การเลือกจำนวนการมีบุตร ในประเด็นต่อไปนี้
  - การเลือกมีบุตรจำนวนมาก เพราะเหตุใด มีผลดี ผลเสียอย่างไร
  - การเลือกมีบุตรจำนวนน้อย เพราะเหตุใด มีผลดี ผลเสียอย่างไร
2. ครูจัดนักเรียน 7 คน แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 มีสมาชิก 2 คน กลุ่มที่ 2 มีสมาชิก 5 คน และให้นักเรียนที่เหลือเป็นผู้สังเกตการณ์ แล้วแจกขนมให้ทั้ง 2 กลุ่มจำนวนเท่ากัน และให้แบ่งปันกันในกลุ่ม
3. ให้นักสังเกตการณ์ 2 - 3 คน แสดงความคิดเห็นถึงพฤติกรรมทั้ง 2 กลุ่ม และ
การได้รับส่วนแบ่ง
4. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายเชื่อมโยงจากกิจกรรมถึงสภาพของครอบครัว เช่น
เปรียบเทียบแต่ละกลุ่มเป็นสมาชิกครอบครัว เปรียบขนมเหมือนกับรายได้ของ 2 ครอบครัว

5. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม 6 กลุ่ม 3 กลุ่มแรกให้เป็นครอบครัวที่มีสมาชิกมาก อีก 3 กลุ่มให้เป็นครอบครัวที่มีสมาชิกน้อย และให้แต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายในประเด็นต่อไปนี้

- ความสมดุลระหว่างรายจ่ายกับรายรับ
- การออมเสี่ยงดูเอาใจใส่
- การให้การศึกษา
- ขนาดของที่อยู่อาศัย

6. นักเรียนร่วมกันอภิปรายคำนึงถึงหลักการเลือกจำนวนสมาชิกในครอบครัวที่เหมาะสมของแต่ละกลุ่มและบันทึกผลในตารางและเขียนปัญหาหรือข้อควรคำนึงถึงเมื่อต้องการเลือกจำนวนสมาชิกในครอบครัวแบบต่าง ๆ ดังตัวอย่าง

	ความสมดุล	การเสี่ยงดู	การให้การศึกษา	ที่อยู่อาศัย
การมีสมาชิกจำนวนมาก				
การมีสมาชิกจำนวนน้อย				

แล้วให้นักเรียนร่วมแสดงความคิดเห็น พร้อมทั้งพิจารณาจำแนกปัญหา โดยเขียนเครื่องหมาย / ในประเภทของครอบครัวที่มีปัญหามากตามหัวข้อของปัญหา

7. นักเรียนเปรียบเทียบจำนวนของปัญหาในครอบครัวทั้ง 2 ประเภทแล้วร่วมกันสรุปว่าครอบครัวใดมีปัญหามากหรือน้อย และอภิปรายสรุปผลของจำนวนสมาชิกที่เหมาะสม

สื่อการเรียนการสอน

1. ภาพโฆษณาเรื่องการวางแผนครอบครัว
2. กิจกรรมการแบ่งปัน
3. ตัวอย่างตารางการจำแนกปัญหา

ประเมินผล

1. สังเกต.   - การตอบคำถาม
              - อภิปรายแสดงความคิดเห็น
              - ความสามารถในการวิจารณ์
2. ตรวจสอบผลงานจากตารางและการเขียนข้อปัญหาต่าง ๆ
              - ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดจากจำนวนสมาชิก
              - เปรียบเทียบปัญหาของครอบครัวที่มีลูกมากและลูกน้อย
              - สรุปปัญหาและแนวทางแก้ไข

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอน กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

เรื่อง ชีวิตในบ้าน

แผนที่ 2 ปัญหาความสัมพันธ์และการปรับตัวของสมาชิกในครอบครัว จำนวน 3 คาบ
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 วันที่.....เดือน..... พ.ศ.....

ความคิดรวบยอด สมาชิกในครอบครัวทุกคนมีส่วนร่วมในการช่วยสร้างความสัมพันธ์ที่ดีและมี
 ส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น เพื่อให้ครอบครัวอยู่อย่างสงบสุข

- จุดประสงค์
1. บอกความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัวที่ดีได้
  2. บอกปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในครอบครัวได้
  3. จานแนสาเหตุของปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในครอบครัวได้
  4. แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและเสนอแนะวิธีการแก้ไขปัญหาได้
  5. กำหนดแนวปฏิบัติของตนเองในอนาคตได้

เนื้อหา ปัญหาที่เกิดขึ้นในครอบครัวชุมชนเมือง

1. เรื่องเกี่ยวกับเศรษฐกิจ
2. ที่อยู่อาศัย
3. การอบรมเลี้ยงดู
4. การให้การศึกษา
5. ความสัมพันธ์ในครอบครัว

กิจกรรมการเรียนการสอน

1. ให้นักเรียนส่งตัวแทนออกมาพูดถึงเรื่อง ปัญหาที่พบในครอบครัว ให้พูดถึงความรู้สึก
 เกี่ยวกับ
  - 1.1 สภาพความเป็นอยู่ในครอบครัว
  - 1.2 ความรักความอบอุ่นในครอบครัว

1.3 ความต้องการให้ครอบครัวเป็นอย่างไร

เลือกนักเรียนออกมาพูด ประมาณ 3 คน นักเรียนที่เหลือให้ฟังและช่วยกันคิดหาแนวทางในการแก้ปัญหาและข้อเสนอแนะให้กับเพื่อน เพื่อที่จะได้มีครอบครัวที่สงบสุข

2. ให้นักเรียนเขียนบรรยาย "ความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัวของข้าพเจ้า"

และให้นักเรียนสรุปความสำคัญของความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัวเป็นข้อ ๆ

3. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ๆ ละประมาณ 5 - 7 คน ช่วยกันอภิปรายคำถามตามหัวข้อที่กำหนดค่าดังนี้

3.1 ลักษณะและองค์ประกอบของชีวิตครอบครัวที่มีคุณภาพ

3.2 แนวทางการดำเนินชีวิตครอบครัวให้สงบสุข

3.3 ผลดีของการที่สมาชิกรักใคร่ และเข้าใจซึ่งกันและกัน

3.4 วิธีการสร้างความรักระหว่างสมาชิกภายในครอบครัว

และสรุปผลของการอภิปรายของกลุ่ม แล้วส่งตัวแทนออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียน

4. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปวิธีการที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิตครอบครัวให้มีความสัมพันธ์ที่ดีและมีการปรับตัวให้อยู่ในครอบครัวและสังคมได้เป็นอย่างดี ซึ่งจะส่งผลถึงครอบครัวและสังคมด้วย

5. ให้นักเรียนอ่านบทเรียงความเรื่อง พ่อของฉันทน์ ของเด็กหญิงปัทมาภรณ์ จากหนังสือพ่อของฉันทน์ ของสำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ แล้วพิจารณาบทเรียงความตามคำถามดังนี้

5.1 เมื่อนักเรียนอ่านบทเรียงความนี้แล้วนักเรียนมีความรู้สึกอย่างไร

5.2 ถ้านักเรียนเป็นเด็กหญิงปัทมาภรณ์ นักเรียนจะทำอย่างไรกับสภาพของ

ครอบครัว

5.3 ในเรื่องพ่อของฉันทน์ ให้ข้อคิดอะไรกับนักเรียนบ้าง

6. นักเรียนช่วยกันอภิปรายถึงบทเรียงความเรื่อง พ่อของฉันทน์ และช่วยกันสรุปแนวคิดจากเรื่องนี้เป็นแนวปฏิบัติในชีวิตประจำวัน

7. ให้นักเรียนกลับไปคิดและเขียนสรุปบทบาทของตนในฐานะของสมาชิกของครอบครัวที่มีคุณภาพ ว่าควรจะเป็นอย่างไร แล้วส่งผลงานให้ครูคัดเลือกผลงานที่ดีและมีประโยชน์ ติดป้ายนิเทศ

สื่อการเรียนการสอน

1. ประสบการณ์ของนักเรียน เรื่อง ปัญหาที่พบในครอบครัว
2. บทเรียงความเรื่อง พ่อของฉัน
3. กระดาษสำหรับเขียนบรรยายและสรุป

ประเมินผลการเรียนการสอน

1. สังเกต - พฤติกรรมการมีส่วนร่วมกิจกรรม
  - การตอบคำถาม
  - การอภิปรายแสดงความคิดเห็น
  - การวิจารณ์บทเรียงความ
2. ตรวจผลงาน
  - สรุปผลการอภิปรายกลุ่ม
  - สรุปบทบาทของนักเรียนในฐานะสมาชิกของครอบครัว

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทเรียงความเรื่อง พ่อของฉัน

ในชีวิตของฉันตั้งแต่เกิดมา มีพ่อและแม่เป็นผู้ให้กำเนิด แต่พ่อไม่ได้เลี้ยง มีแต่แม่คนเดียวเท่านั้น ฉันไม่เคยได้รับการเลี้ยงดูเอาใจใส่จากพ่อของฉันเลย พ่อทำให้ฉันเกิด แต่ทำไมไม่ทำให้ฉันกิน ฉันไม่เข้าใจ ฉันได้เรียกพ่อแค่ 2 - 3 ครั้งเท่านั้นในชีวิต แล้วเขาก็ทิ้งฉันไปตั้งแต่ฉันอายุได้ 5 ขวบ บ่อยครั้งที่ฉันอยู่กับแม่ตามลำพัง 2 คน ฉันอยู่กับแม่จนโต รู้สึกว่าอบอุ่นดี ฉันไม่เคยทำอะไรตัวเองมีปมด้อยไม่มีพ่อ ฉันกลับตีใจเสียอีก ปัจจุบันพ่อฉันยังอยู่ แต่เขาเคยคิดบ้างไหมว่าลูกเขาคณนี่ ปานนี้ เป็นโง่บ้าง โหดหรือยัง มีความเป็นอยู่อย่างไร ไม่เลย ฉันน้อยใจจนวาสนาอันนี้ ที่ว่าฉันมีพ่อที่เป็นคนไม่ซื่อสัตย์ผู้ฉ้อโกง ผู้ชักจูง พ่อที่ดีนั้นอย่างน้อย น่าจะนึกถึงลูกที่เขาทำให้เกิดบ้าง ฉันไม่อยากมาคิดถึงหรือมานั่งป่นปิ้งเขาหรอก จริงอยู่เขาเป็นพ่อของฉันโดยสายเลือด แต่ความรัก ความอบอุ่น ของฉันไม่เคยมีต่อเขาเลย เขาจากฉันไปเกือบ 10 ปีแล้ว ความผูกพันจึงไม่มีเลยสำหรับฉัน แล้วต่อมาฉันก็พบความรักที่แท้จริงจากคน ๆ หนึ่ง เขาคือ พ่อบุญธรรมของฉันเอง ฉันรักและเคารพเทอดทูนท่านตลอดเวลา แล้วเขาก็รักฉันเช่นกัน ฉันต้องการอะไร ฉันก็ได้ทุกอย่าง ทั้ง ๆ ที่ฉันไม่ใช่ลูกของเขาเลย ฉันเป็นคนอื่นเขาอุทิศส่่าหทัยยื่นทุกอย่างให้ชีวิตฉันและแม่ของฉัน เมื่อเทียบกับพ่อจริงของฉัน พ่อบุญธรรมดีกว่าแสน ๆ เท่าเขาอยู่กับครอบครัวฉันมานานแล้ว แต่ฉันยังไม่เคยเรียกพ่อบุญธรรมว่า พ่อ ความเมตตาของเขาทำให้ฉันเท่านี้ฉันก็พอใจแล้ว ฉันมีความรู้สึกอบอุ่น ฉันจะพยายามทำดี เรียนหนังสือให้ดีสมกับที่พ่อบุญธรรมหวังไว้ ในแหละคือพ่อบุญธรรมของฉัน ซึ่งตอนนี้ฉันกำลังจะคิดว่า เขาไม่ใช่พ่อบุญธรรมของฉัน แต่เขาเป็น "พ่อ" จริง ๆ ของฉัน ฉันภูมิใจมากที่มีพ่ออย่างนี้

ของ เด็กหญิง บัณฑิต มากรณ จากหนังสือ พ่อของฉัน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอน กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

เรื่อง ชีวิตในบ้าน

แผนที่ 3 หน้าที่และความรับผิดชอบต่อครอบครัว

จำนวน 3 คาบ

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

วันที่.....เดือน..... พ.ศ.....

ความคาดหวัง สมาชิกในครอบครัวรู้จักหน้าที่และมีความรับผิดชอบในการปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมจะทำให้ครอบครัวมีความสุขและความเจริญ

- จุดประสงค์
1. บอกคุณสมบัติที่ดีของ พ่อ แม่ ลูก และบุคคลที่อยู่ร่วมกันในครอบครัวได้
  2. บอกความรับผิดชอบและหน้าที่ของตนต่อครอบครัว เพื่อให้ครอบครัวมีความสุข
  3. เสนอแนวทางในการปฏิบัติที่ดีระหว่าง พ่อ แม่ และพี่น้องในครอบครัว
  4. บอกประโยชน์ของความรับผิดชอบและโทษของความไม่รับผิดชอบได้

เนื้อหา หน้าที่และความรับผิดชอบต่อครอบครัว

1. การปฏิบัติตนเป็นลูกที่ดีของ พ่อแม่และครอบครัว
2. การช่วยเหลือตนเอง และช่วยเหลืองานบ้านตามความสามารถ
3. การมีคุณธรรมในครอบครัว เช่น กตัญญู กตเวทิต์ สามัคคี ซื่อสัตย์ ประหยัด

เมตตากรรุณา ฯ

กิจกรรมการเรียนรู้

1. ให้นักเรียนดูกรณีตัวอย่าง เรื่อง น้องกวางไปโรงเรียน จากการแสดงบทบาทสมมติของนักเรียนอาสาสมัครในชั้นเรียน เนื้อเรื่องมีดังนี้ น้องกวางเป็นนักเรียนชั้น ป. 6 กำลังนอนหลับอย่างสบาย

แม่ : น้องกวาง 6 โมงเช้าแล้วนะลูก ยังไม่ตื่นอีกหรือลูก
(เวลาผ่านไปหลายนาที น้องกวางจึงออกจากห้องนอน)

แม่ : รีบอาบน้ำ ล้างหน้า แปรงฟัน แล้วแต่งตัวไปโรงเรียนนะลูก เดี่ยวแม่ก็จะต้องรีบไปทำงานเหมือนกัน (เวลาเที่ยงผ่านไปเรื่องน้องกวางก็ยังซำอยู่)

- แม่ : เสรีหรือยังลูก รีบมารับประทานอาหารเช้า เดี่ยวจะไปที่โรงเรียนนะ
(ในขณะที่ทานอาหารเช้า แม่จัดการตรวจกระเป๋าให้ลูกสาว)
- แม่ : ทำไมลูกถึงทำอะไรช้าอย่างนี้นะ อ้าว ! ลูกลืมหนังสือนิทานภาษาอังกฤษ
รีบไปเอามาเร็ว แล้ววันนี้เรียนผลไม้ไซหรือลูก แล้วทำไมลูกไม่สวมชุดผลไม้
เร็วเข้ารีบไปเปลี่ยน มัวช้าเดี๋ยวก็ไม่มีทันรถหรอก (น้องกว้างก็ไปเปลี่ยนชุด)
- แม่ : น้องกว้าง ยังไม่เสร็จอีกหรือลูก รวดมาแล้วนะเขาไม่ได้รับหุคนเดี๋ยวจะ
(น้องกว้างก็ไปโรงเรียนอย่างอารมณ์ไม่ดีเลย)

2. ให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็น กรณีตัวอย่าง ตามหัวข้อต่อไปนี้

2.1 น้องกว้างปฏิบัติอย่างนี้ เหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด

2.2 ถ้านักเรียนเป็นน้องกว้าง นักเรียนจะปฏิบัติตัวอย่างไร

2.3 ถ้านักเรียนเป็นแม่ นักเรียนจะทำอย่างไร

2.4 ให้นักเรียนช่วยกันเสนอแนวทางการแก้ปัญหาของน้องกว้าง

3. ให้นักเรียนช่วยกันสรุปผลของการอภิปราย กรณีตัวอย่าง ตามหัวข้อที่กำหนดในข้อ

2 และให้นักเรียน 2 - 3 คน เสนอความคิดเห็น

4. ครูและนักเรียนสนทนาถึงเรื่อง การปฏิบัติตนอย่างไรจึงจะได้ชื่อว่า เป็นลูกที่ดีของ
ครอบครัว ให้นักเรียนเสนอวิธีการปฏิบัติตนให้เป็นลูกที่ดี คนละ 1 วิธี และช่วยกันวิจารณ์วิธีที่
นักเรียนเสนอมา และสรุปวิธีที่ดีและเหมาะสม เพื่อใช้ให้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

5. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม 5 กลุ่ม เพื่อศึกษาข้อมูลจากใบความรู้ เรื่อง "คุณสมบัติที่ดี
ของสมาชิกในครอบครัว" ว่ามีอะไรบ้าง เช่น

5.1 คุณสมบัติที่ดีของพ่อแม่

5.2 คุณสมบัติที่ดีของลูก

5.3 คุณธรรมที่ควรปฏิบัติในครอบครัว

5.4 ผลดีของการปฏิบัติตามหน้าที่ และผลเสียของการไม่ปฏิบัติตามหน้าที่

6. ให้นักเรียนสรุปสาระที่สำคัญตามหัวข้อที่กำหนดให้ โดยสรุปเป็นข้อ ๆ และให้เหตุผล
ผลประกอบ ในแต่ละกลุ่ม เขียนข้อสรุปลงในกระดาษที่ครูแจกให้ เพื่อติดแสดงผลงานของนักเรียน และ
ให้นักเรียนได้ศึกษาเพิ่มเติมจากกลุ่มอื่นด้วย และนำผลงานติดป้ายนิเทศ

สื่อการเรียนการสอน

1. กรณีตัวอย่างเรื่อง "น้องกวางใบรงเรียน"
2. ใบความรู้เรื่อง "คุณสมบัติที่ดีของสมาชิกในครอบครัว"
3. กระดาษสำหรับบันทึกผลงาน

ประเมินผลการเรียน

1. สังเกต - ความสนใจในการร่วมกิจกรรม
  - การอภิปรายแสดงความคิดเห็น
  - การตอบคำถาม
  - ความกล้าในการแสดงออก
2. ตรวจผลงานกลุ่มสรุป คุณสมบัติที่ดีของสมาชิกในครอบครัว

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ใบความรู้

คุณสมบัติที่ดีของสมาชิกในครอบครัว

เมื่อเราเกิดมาเรามีพ่อ แม่ และอาจจะมียุ้ยย่า ตายาย หรือญาติพี่น้องคนอื่น ๆ มาอยู่รวมกันโดยทุกคนมีความรักและความห่วงใยซึ่งกันและกัน เรียกว่าครอบครัว ซึ่งเป็นหน่วยที่เล็กที่สุดของสังคม ถ้าสมาชิกทุกคนในครอบครัวประพฤติตนเป็นคนดีครอบครัวก็จะดี และสังคมก็ย่อมดีไปด้วย การปฏิบัติตนเป็นคนดีของสมาชิกทุกคนจะต้องยึดหลักคุณธรรม คือ มีความมุ่งมั่นตั้งใจในการทำงาน คือความพยายามละเอียดรอบครอบและยอมรับผลการกระทำของตนเอง ซึ่งเราเรียกว่า ความรับผิดชอบ

ครอบครัวที่พ่อแม่ดูแลเอาใจใส่ให้ความรักความอบอุ่น คอยอบรมสั่งสอน ลูกให้ประพฤติดี พ่อ แม่ ชยันทำงานสร้างฐานะให้ครอบครัวและปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี แสดงให้เห็นถึงการรู้จักหน้าที่ และการมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว การอยู่ร่วมกันในครอบครัว สมาชิกทุกคนจะต้องมีความสามัคคี ซึ่งหมายความว่า ทุกคนจะต้องร่วมมือร่วมใจ เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน รักหมั่นดูผู้จักเห็นใจผู้อื่น รู้จักเสียสละและเอาอกเอใจซึ่งกันและกัน ถ้าทุกคนมีความสามัคคีกัน การที่จะคิดหาสิ่งใดก็จะสำเร็จด้วยดี

ครอบครัวที่สมาชิกขาดความสามัคคี เช่น พ่อแม่ทะเลาะกันเป็นประจำ น้องไม่เคารพพี่พี่รังแกน้องอยู่เสมอ ทุกคนไม่รู้จักหน้าที่ของตน ไม่มีการเสียสละและเอาอกเอใจซึ่งกันและกัน ขาดความมีเหตุผล เมื่อจะทำกิจการงานใด ๆ ก็มักจะไม่ประสบผลสำเร็จครอบครัวขาดความสุข การขาดความสามัคคีนั้นส่วนหนึ่งเกิดจากการที่สมาชิกไม่เคารพข้อตกลงที่กำหนดไว้ จึงเสี่ยงต่อความเป็นจริงด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การพูดบด การคดโกง การไม่รักษาสัญญา การไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ การกระทำดังกล่าวจึงเรียกว่า ขาดความซื่อสัตย์นั่นเอง ความซื่อสัตย์เป็นคุณสมบัติที่สมาชิกในครอบครัวจะมี เพราะเมื่อเราพูดหรือคิดอย่างไรแล้วสามารถปฏิบัติได้ จะทำให้เกิดความเชื่อถือและไว้วางใจแก่บุคคลอื่น

การดำเนินชีวิตในครอบครัว สมาชิกแต่ละคนควรช่วยกันประหยัด คือ การใช้สิ่งของให้พอเหมาะพอควร ให้ได้ประโยชน์คุ้มค่าที่สุด รู้จักระมัดระวังยับยั้งความต้องการให้อยู่ในกรอบและขอบเขตที่เหมาะสม อันจะเป็นการสร้างฐานะของครอบครัวให้มั่นคง และการอยู่ในครอบครัวที่มีความสุขความเมตตากรุณา นับว่าเป็นสิ่งสำคัญที่สมาชิกควรจะมีให้แก่กันและกัน

ความเมตตา คือ ควรรู้สึกรักและสงสารบรรณาให้อื่นพันทุกข์

ความกรุณา คือ การให้ความช่วยเหลือเพื่อให้ผู้อื่นพ้นทุกข์ โดยช่วยเหลือเท่าที่จะทำได้
 พ่อ แม่ ที่เลี้ยงดูลูก รักลูก อยากให้ลูกมีความสุข คอยให้ความช่วยเหลือตลอดเวลา
 ปฏิบัติต่อลูกด้วยความเอาใจใส่ เพื่อให้ลูกเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีและสามารถช่วยเหลือตนเองได้ ลูก
 ที่ดีควรมีความกตัญญูทวดที่ต่อพ่อ แม่ ที่ท่านได้เลี้ยงดูมา

ความกตัญญู คือ ความรู้สึกสำนึกในบุญคุณของ พ่อ แม่ หรือ ผู้มีพระคุณ

กตเวทী คือ การแสดงออกและการตอบแทนบุญคุณ ของพ่อ แม่ และผู้มีพระคุณ เช่น
 แสดงความเคารพนับถือ ยกย่อง ไม่ทำคนน่าให้เสีย เสีย ช่วยเหลือการงานในบ้าน เลี้ยงดูท่านเมื่อ
 แก่ชรา และคอยเอาใจใส่ดูแลปรนนิบัติท่านเมื่อยามเจ็บป่วย ถ้าครอบครัวใดปฏิบัติตามในเรื่องที่
 กล่าวมาแล้วได้ดีครอบครัวก็จะอยู่กันอย่างมีความสุข

สถาบันวิทยบริการ
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอน กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

เรื่อง ชีวิตในบ้าน

แผนที่ 4 มารยาทที่ควรปฏิบัติภายในบ้าน

จำนวน 3 คาบ

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

วันที่.....เดือน..... พ.ศ.....

ความคิดรวบยอด การเป็นผู้มีมารยาทดีเยี่ยมเป็นที่พอใจแก่ตัวของบุคคลในครอบครัวและผู้พบเห็น

- จุดประสงค์
1. บอกลักษณะของผู้มีมารยาทที่ดีได้
  2. อธิบายการปฏิบัติตนให้มีมารยาทของการอยู่ร่วมกันในครอบครัวได้
  3. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีมารยาทดีในครอบครัวได้
  4. เข้าใจเห็นถึงประโยชน์ของผู้มีมารยาทดีที่ปฏิบัติจะได้รับได้

เนื้อหา มารยาทที่ควรปฏิบัติภายในบ้าน

1. การต้อนรับแขกที่เหมาะสม
2. การปฏิบัติตนเมื่ออยู่ในบ้าน เช่น การเดิน การพูด การรับประทานอาหาร ฯลฯ
3. สิทธิภายในบ้าน
4. การปฏิบัติตนต่อสมาชิกภายในครอบครัว

กิจกรรมการเรียนการสอน

1. ให้นักเรียนคูบทบาทสมมุติเกี่ยวกับตัวอย่างมารยาทที่ควรปฏิบัติ และให้นักเรียนเล่าประสบการณ์ที่เคยปฏิบัติเกี่ยวกับมารยาทที่ดีในบ้านและมารยาทที่ไม่ดี และบอกถึงผลของการปฏิบัติว่าเป็นอย่างไร
2. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปลักษณะมารยาทที่ดี และไม่ดี โดยให้นักเรียนช่วยกันเสนอคนละ 1 ข้อ แล้วร่วมกันวิจารณ์ทีละข้อ
3. ครูยกกรณีตัวอย่างเรื่อง "มารยาทในบ้าน" ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๆ ประมาณ 5 - 7 คน ร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นนานประเด็นต่อไปนี้
  - 3.1 นักเรียนเห็นด้วยกับการกระทำของ 3 พี่น้องหรือไม่ เพราะเหตุใด

3.2 ให้นักเรียนเสนอแนะแนวทางการปฏิบัติตนของครอบครัวนี้ เพื่อให้มีมารยาทที่ดี

4. ครูอธิบายลักษณะมารยาทต่าง ๆ ที่นักเรียนควรรีดยึดปฏิบัติเมื่ออยู่ร่วมกันในบ้าน เช่น การกราบ การไหว้ การทักทายกับผู้อื่น การเดิน การพูด การรับประทานอาหารร่วมกับผู้อื่น การมีระเบียบวินัย ฯลฯ โดยยกข้อความสั้น ๆ ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นถึงผลดี และผลไม่ดี ของการปฏิบัติ

5. ให้นักเรียนช่วยกันเสนอลักษณะของมารยาทที่ดี และเหมาะสมกับสภาพของชุมชนเมืองที่อยู่กันอย่างแออัด บ้านมีบริเวณแคบและอยู่ติดกัน เพื่อความสงบสุขภายในบ้านและรอบ ๆ บ้าน

6. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเกี่ยวกับมารยาทที่ควรปฏิบัติเมื่ออยู่ในบ้านและผลของการมีมารยาทดี เพื่อเป็นแนวทางการนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน

สื่อการเรียนการสอน

1. บทบาทสมมุติเกี่ยวกับมารยาทที่ควรปฏิบัติ
2. กรณีตัวอย่างเรื่อง "มารยาทภายในบ้าน"

ประเมินผลการเรียน

1. การสังเกต - ความสนใจในการร่วมกิจกรรม
  - การตอบคำถาม
  - การเสนอความคิดเห็น
2. ตรวจสอบผลงานของกลุ่ม
  - ครอบคลุมเนื้อหา
  - เสนอคุณสมบัติที่เหมาะสม
  - ความคิดสร้างสรรค์

กรณีตัวอย่าง เรื่อง "มารยาทภายในบ้าน"

ครอบครัวของ ต๋อง อาศัยอยู่ในหมู่บ้านจัดสรรแห่งหนึ่ง สมาชิกครอบครัวประกอบด้วย คุณพ่อ คุณแม่ พี่ตุ๊ก และน้องไต้ง ซึ่งกำลังเรียนอยู่ชั้น ม.2 บ. 6 และ บ.3 คุณพ่อ คุณแม่ต้องออกไปทำงานนอกบ้าน ลูกก็ไปโรงเรียน จะมีเวลาพบกันบ้างในตอนเย็นและวันหยุดแต่ไม่ค่อยมี เวลาที่จะร่วมกิจกรรมในครอบครัว เพราะบางวันจะมีเพื่อนคุณพ่อ และคุณแม่มาเป็นแขกให้ต้อนรับ อยู่บ่อย ๆ พี่ตุ๊กก็จะช่วยต้อนรับแขกเชิญนั่งรอที่ห้องรับแขก ต๋องก็ช่วยนำน้ำดื่มมาบริการ และ ไต้งก็ไปตามคุณพ่อคุณแม่มาพบแขก และขออนั่งฟังการสนทนา จนคุณแม่ต้องบอกลาให้ออกไปข้างนอก เพราะเสียมารยาท

พี่ตุ๊กชอบฟังเพลงมาก จะเปิดเครื่องเสียงดังมาก จนคุณแม่ทนไม่ไหวก็มาบอกตุ๊กว่า

แม่ . ตุ๊กเปิดเพลงเบา ๆ หน่อยแม่มีแขกเกรงใจเขาบ้าง คุณกันไม่รู้เรื่องเลย

ตุ๊ก . ก็ตุ๊กอยากฟังและชอบเพลงนี้มากด้วย ทว่าไม่ตุ๊กจะฟังไม่ได้

แม่ . ถ้าตุ๊กชอบฟังได้ แต่เปิดเสียงให้เบาหน่อยจะได้ไม่รบกวนคนอื่นที่ไม่อยากจะฟัง

(ตุ๊กโกรธแม่ ปิดเครื่องเสียงแล้วเดินออกไปอย่างไม่พอใจ)

วันหยุด ต๋องกับไต้ง ชอบเตะฟุตบอลเล่นที่ถนนหน้าบ้าน เสียงดังมากและบางทีลูกฟุตบอลไปถูกต้นไม้หน้าบ้านข้าง ๆ ทัก เจ้าของบ้านจึงบอกลาให้ ต๋องกับไต้งไปเตะฟุตบอลที่สนาม แต่เด็กทั้ง 2 คนก็ไม่ยอมไปยังคงเล่นที่หน้าบ้านเหมือนเดิม เวลาทานอาหารก็จะรีบดักอาหารและรีบทานทำให้อาหารหกเลอะเทอะข้างจาน แม้มักคอยบอกอยู่เสมอว่าให้ทานช้า ๆ อย่าให้เลอะเทอะ แต่ก็ไม่ค่อยได้ผล

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอน กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

เรื่อง ชีวิตในบ้าน

แผนที่ 5 การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ จำนวน 3 คาบ

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 วันที่.....เดือน..... พ.ศ.....

ความคิดรวบยอด เวลาเป็นสิ่งที่ค่าและสำคัญ ผู้เรียนควรรู้จักแบ่งเวลาและใช้เวลาให้ถูกต้อง เพื่อให้เกิดประโยชน์กับการดำรงชีวิตของตนเองและครอบครัวได้อย่างเหมาะสม

- จุดประสงค์
1. บอกความหมายของ เวลาว่าง และการใช้เวลาที่เหมาะสมได้
  2. บอกผลดีและผลเสียของการใช้เวลาที่ถูกต้อง และไม่ถูกต้อง
  3. ปฏิบัติตนในการใช้เวลาว่างได้อย่างถูกต้อง
  4. เห็นคุณค่าของเวลาและบอกประโยชน์ของการใช้เวลาได้

เนื้อหา การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ในเรื่อง

1. การเสริมความรู้ เช่น การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองในสิ่งที่สนใจและมีความถนัด
2. การช่วยเหลืองานบ้าน ในสิ่งที่พอจะทำได้
3. การประดิษฐ์ของเล่น ของใช้
4. การพักผ่อนที่เกิดประโยชน์

กิจกรรมการเรียนการสอน

1. ให้นักเรียนดูภาพต่อไปนี้ คือ ภาพออกกำลังกาย นั่งอ่านหนังสือ ช่วยทำงานบ้าน เด็กนั่งดูโทรทัศน์ เล่นวีดีโอเกมหรือ เกมกด ฯลฯ และให้แสดงความคิดเห็น ถ้านักเรียนเป็นผู้ทำกิจกรรมในภาพนั้น จะได้รับผลอย่างไร เช่น

- นักเรียนกำลังออกกำลังกาย จะได้รับผลอย่างไร เช่น ความสนุกสนาน

สุขภาพร่างกายแข็งแรง สุขภาพจิตใจไม่เครียด ฯลฯ ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นจนครบทุกภาพ และให้บอกถึงช่วงเวลาให้นักเรียนใช้ทำกิจกรรม

2. ให้นักเรียนเขียนการใช้เวลาที่บ้านในช่วง 1 วันว่าได้ทำอะไรบ้าง แล้วนำมาวิเคราะห์เพื่อหา คำว่า "เวลาว่าง" แล้วนำมาร่วมกันอภิปราย
3. ครูอธิบายถึงเรื่องความหมายของคำว่า เวลาว่าง การใช้เวลาที่เหมาะสม และทำให้เกิดประโยชน์กับตนเอง และครอบครัว
4. ให้นักเรียนเขียนถึงกิจกรรมที่นักเรียนปฏิบัติช่วงเวลาว่างในแต่ละวันว่ามีอะไรบ้าง และนักเรียนมีความต้องการใช้เวลาว่างของนักเรียนทำอะไรในสิ่งที่นักเรียนอยากจะทำ แต่ยังไม่มีโอกาสที่จะทำเลย พร้อมทั้งบอกเหตุผลประกอบสั้น ๆ
5. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มศึกษาบทความเรื่อง "วีดีโอเกม กับการเรียน" และให้นักเรียนสรุปบทความ ร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นว่าเห็นด้วยหรือไม่ เพราะเหตุใด และให้นักเรียนที่มีประสบการณ์ในการเล่น วีดีโอเกม หรือเกมกด เสา่ประสบการณ์ในการเล่น และความรู้สึกขณะกำลังเล่น ว่าเป็นอย่างไร
6. ให้นักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับการใช้เวลาว่างของนักเรียนให้มีประโยชน์และเหมาะสมกับสภาพของครอบครัว และสรุปผลเสียของการใช้เวลาว่างไม่ถูกต้อง เสนอแนวทางในการใช้เวลาว่างในช่วงเย็นและในวันหยุด ให้เหมาะสม

สื่อการเรียนการสอน

1. ภาพกิจกรรมนันทนาการ เช่น ออกกำลังกาย เล่นกีฬา อ่านหนังสือ ฯลฯ
2. ใบความรู้ เรื่องการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
3. บทความเรื่อง "วีดีโอเกม กับการเรียน"

ประเมินผลการเรียน

1. สัเกต
  - ความสนใจในการร่วมกิจกรรม
  - การตอบคำถาม
  - การเสนอความคิดเห็น
2. ตรวจผลงานกลุ่ม เช่น
  - ความหมายของเวลาว่าง
  - ผลดีและเสียของการใช้เวลาว่าง
  - การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

บทความเรื่อง "วิดีโอเกม กับการเรียน"

ในช่วงรอบปีที่ผ่านมามีหน่วยจิตเวชเด็ก โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ มีคุณพ่อ คุณแม่ มาพบด้วยเรื่อง ปัญหาการเรียน เช่น เรียนไม่ตั้งใจเรียน ไม่ตั้งใจเรียน ไม่มีสมาธิในการเรียน เป็นต้น ซึ่งสร้างความกังวลใจ ให้กับผู้ปกครองเป็นอย่างมาก

สำหรับเด็กที่เคยเรียนได้ดี หรือเด็กที่เคยเรียนพอใช้ได้ต่อมากลับมีผลการเรียนตกลงไปมีผู้ปกครองหลายท่านสงสัยว่า จะเป็นเพราะ เด็กเล่นวิดีโอเกม มากเกินไปจะเป็นไปได้ไหม

คุณพ่อคุณแม่มักจะซื้อเครื่องเล่นวิดีโอเกมให้ลูกอาจจะด้วยเพราะความรัก หรือจะซื้อให้ เพราะคำนิยมของสังคมที่จะให้ลูกมีเหมือนเพื่อนก็ตาม ในระยะแรก ๆ คุณพ่อคุณแม่ก็จะดีใจที่ลูกสนใจ สามารถเล่นได้เก่งควบคุมเกมได้ จึงปล่อยให้เล่นตามใจชอบ แต่ต่อมาเมื่อเห็นว่าลูกเล่นมากเกินไปจนไม่สนใจในเรื่องอื่น ๆ เลย จึงเริ่มห้ามปรามและควบคุม ทำให้เด็กมีความขัดแย้งกับคุณพ่อคุณแม่เป็นอย่างมาก เพราะเด็กมีความต้องการจะเล่นนาน ๆ เพราะสนุกและรู้สึกดีใจในการเล่น เด็กจึงเกิดพฤติกรรมที่ก้าวร้าว จนมีปัญหาทางอารมณ์รบกวนสมาธิ และความตั้งใจในการเรียนได้

(จาก วารสารรักลูก ปีที่ 13 ฉบับที่ 147 (เม.ย. 38) 105-107.

จากบทความนี้

1. ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นว่าวิดีโอเกมมีผลทำให้การเรียนตกต่ำหรือไม่ เพราะเหตุใด
2. ให้นักเรียนช่วยกันหาวิธีแก้ปัญหาคือความขัดแย้งระหว่างคุณพ่อคุณแม่กับลูกว่าจะต้องทำอย่างไรจึงจะเหมาะสม

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทความรู้สำหรับครูผู้สอน

เรื่อง การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

เวลาว่าง คือ ช่วงเวลาว่างเว้นจากการปฏิบัติภาระกิจต่าง ๆ อันเป็นกิจกรรมหลักในชีวิตประจำวันเราสามารถแบ่งกิจกรรมที่สำคัญออกเป็น 3 อย่าง คือ การประกอบธุรกิจราชการ การพักผ่อน และเวลาว่าง โดยทั่วไปหลังจากทำงานและพักผ่อนแล้วก็คือ เวลาว่าง เวลานี้เองที่จัดเป็นช่วงเวลาที่เหมาะสมแก่การทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อการหย่อนใจ และผ่อนคลายอารมณ์ กิจกรรมที่ทำในช่วงเวลาว่างนี้เอง อาจเรียกว่าเป็นกิจกรรมนันทนาการ ซึ่งแบ่งออกเป็นชนิดต่าง ๆ ดังนี้

1. เสริมความรู้ เช่น การเรียนพิเศษวิชาต่าง ๆ เข้าค่ายเยาวชน อ่านหนังสือฯ
2. งานอดิเรก เช่น ทำสวนครัว เลี้ยงกล้วยไม้ เลี้ยงปลา ถ่ายรูป สะสมแสตมป์ สะสะสมของเก่า เป็นต้น
3. การเล่นเกมและกีฬา เช่น หมากรูก ตระกร้อ วายน้ำ พายเรือ แบดมินตัน ยิงธนู โบว์ลิ่ง รวมทั้งการชมเกมและกีฬาต่าง ๆ เหล่านี้ด้วย
4. ทักศศึกษาหรือทัศนอาจร เช่น ชมภาพยนตร์ ชมโทรทัศน์ ตามอากาศตามชายทะเล การอยู่ค่ายพักแรม ชมภูมิประเทศและสถานที่สวยงาม ชมพิพิธภัณฑ์ต่าง ๆ
5. การฝีมือหรือหัตถกรรม เช่น วาดภาพ ปั้น แกะสลัก จักสาน ทอ เย็บปักถักร้อย ตัดเสื้อผ้า ตกแต่งบ้านเรือนและบริเวณบ้าน
6. นาฏกรรมและดนตรี เช่น สืบลาศ รำวง ฟ้อนรำพื้นเมือง ฟังและร้องเพลงฟังและเล่นดนตรี รวมทั้งการชมนาฏดนตรี โขน และละครต่าง ๆ ด้วย
7. ศิลปะทางภาษา เช่น อ่านหนังสือประเภทต่าง ๆ เขียนบทความ แต่งคำประพันธ์ พังวิทย์และฟังการอภิปรายหรือการโต้วาที เป็นต้น
8. กิจกรรมทางสังคม ได้แก่ กิจกรรมที่จัดขึ้นพิเศษเป็นครั้งคราว เพื่อประโยชน์ทางสังคมและขนบธรรมเนียมประเพณี เช่น งานพบปะสังสรรค์ งานรื่นเริงประจำปี งานเทศกาลต่าง ๆ การเป็นอาสาสมัครเพื่อบำเพ็ญประโยชน์แก่สังคม เป็นต้น

ประโยชน์ของการใช้เวลาว่าง

การใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมนันทนาการต่าง ๆ ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อบุคคล และสังคม ดังนี้ คือ

1. ช่วยผ่อนคลายความเหน็ดเหนื่อยเมื่อยล้าทางกาย
2. ช่วยผ่อนคลายอารมณ์ ก่อให้เกิดความสนุกสนานสดชื่นรื่นเริง
3. ช่วยส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
4. ช่วยสร้างความสัมพันธ์หรือความรักความอบอุ่นภายในครอบครัวได้
5. เป็นทางเพิ่มรายได้ให้แก่ครอบครัว

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอน กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

เรื่อง ชีวิตในวัย

แผนที่ 6 อธิพลของครอบครัวที่มีต่อสังคม จำนวน 3 คาบ

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

วันที่.....เดือน..... พ.ศ.....

ความคิดรวบยอด สมาชิกที่ดีของสังคมย่อมเป็นผลมาจากการเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว

- จุดประสงค์
1. บอกความหมายของคำว่า "ครอบครัว" ได้ถูกต้อง
  2. บอกลักษณะการเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวได้
  3. เปรียบเทียบปัญหาที่เกิดจากครอบครัวที่ดีและครอบครัวที่มีปัญหาได้ถูกต้อง
  4. สรุปผลกระทบที่เกิดจากลักษณะของครอบครัวที่ดีและครอบครัวที่มีปัญหาได้ถูกต้อง

เนื้อหา อธิพลของครอบครัวแก่สังคม

1. ลักษณะของครอบครัวที่ดี
  - 1.1 มีจำนวนสมาชิกที่เหมาะสม
  - 1.2 พ่อ แม่ ผู้ปกครองสามารถเอาใจใส่ดูแล ให้ความสำคัญอบรม ให้ความอบอุ่น
  - 1.3 สมาชิกในครอบครัวมีความสัมพันธ์ที่ดี
  - 1.4 รู้จักใช้จ่ายสมกับฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว
  - 1.5 สมาชิกรู้จักหน้าที่และความรับผิดชอบต่อครอบครัว
2. ผลกระทบของครอบครัวที่มีต่อสังคม จะก่อให้เกิดปัญหาของสังคมในปัจจุบัน เช่น ปัญหาเสพติด ปัญหาเด็กเร่ร่อน ปัญหาอาชญากรรม ฯ ทั้งนี้เพราะว่า เด็กขาดความอบอุ่น ขาดระเบียบวินัย และขาดโอกาสทางการศึกษา ฯลฯ

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ให้นักเรียนศึกษากรณีตัวอย่างเรื่อง "ชีวิตในครอบครัว" และช่วยกันอภิปรายจนประเด็นต่อไปนี้
  - 1.1 ครอบครัวทั้ง 2 ครอบครัว เหมือนและแตกต่างกันในด้านใดบ้าง

1.2 นักเรียนชอบการดำรงชีวิตของครอบครัวใด เพราะเหตุใด

1.3 นักเรียนไม่ชอบการดำรงชีวิตของครอบครัวใด เพราะเหตุใด และจะ
ช่วยแก้ปัญหาของครอบครัวที่ไม่ชอบได้อย่างไร

2. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๆ ละประมาณ 7 คน ช่วยกันเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับ
ลักษณะของครอบครัวที่ดี และครอบครัวที่ไม่ดี ซึ่งอาจได้มาจากประสบการณ์ที่พบเห็นด้วยตนเอง
จากข่าวสารต่าง ๆ และจากคำบอกเล่า ฯลฯ กลุ่มละ 3 ข้อ

3. ให้นักเรียนในกลุ่มช่วยกันสรุปผลเกี่ยวกับลักษณะของครอบครัวที่ดี และครอบครัวที่
ไม่ดี จากข้อเสนอแนะของสมาชิกกลุ่มว่ามีลักษณะเป็นอย่างไร

4. เมื่อสรุปลักษณะของครอบครัวได้ 2 ลักษณะ คือ ลักษณะที่ดีและไม่ดี แล้วให้นัก
เรียนช่วยกันเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบของครอบครัวที่มีต่อสังคม โดยให้

4.1 นักเรียน 2 กลุ่ม เสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะของครอบครัวที่ดีที่ส่ง
ผลต่อสังคมว่าสังคมจะลักษณะอย่างไร

4.2 นักเรียนอีก 2 กลุ่ม ช่วยกันเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะของครอบครัว
ที่ไม่ดีที่ส่งผลกระทบต่อสังคมว่าจะมีลักษณะอย่างไร และให้นักเรียนแต่ละกลุ่มสรุปผลจากการแสดง
ความคิดเห็นตามที่กำหนด และเสนอเป็นรายงาน

5. ให้นักเรียนเปรียบเทียบปัญหาหรือผลกระทบที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับลักษณะของครอบครัว
ทั้ง 2 ประเภท และเสนอแนะวิธีการแก้ปัญหาให้ดีขึ้น

6. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปลักษณะของครอบครัวที่ดีและไม่ดีที่ส่งผลกระทบต่อสังคม
และแนวทางการยึดถือปฏิบัติที่เหมาะสม เพื่อเป็นตัวอย่างในการนำไปใช้ในชีวิตรประจำวัน

สื่อการเรียนการสอน

1. กรณีตัวอย่างเรื่อง "ชีวิตในครอบครัว"
2. ภาพข่าว การทำดี และการทำไม่ดี

ประเมินผลการเรียน

1. สังเกต
  - ความสนใจในการร่วมกิจกรรม
  - การตอบคำถาม
  - การแสดงความคิดเห็น
  - การวิเคราะห์ วิจัย
2. ตรวจสอบผลงาน บันทึกผลการนำเสนอของนักเรียนแต่ละกลุ่ม
  - ลักษณะของครอบครัวที่ดีและไม่ดี
  - ผลกระทบของครอบครัวที่ดีและไม่ดีต่อสังคม
  - เปรียบเทียบปัญหา ผลกระทบ
  - แนวทางการแก้ไขปัญหา

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กรณีตัวอย่าง เรื่อง "ชีวิตในครอบครัว"

มีครอบครัว 2 ครอบครัว มีสภาพความเป็นอยู่คล้ายคลึงกัน คือ มีสมาชิกครอบครัว 4 คน มีคุณพ่อ คุณแม่ และมีลูก 2 คน คุณพ่อ คุณแม่ต้องออกไปทำงานนอกบ้าน

ครอบครัวที่ 1 สมาชิกในครอบครัวไม่ค่อยมีเวลาอยู่ด้วยกันมากนัก แต่ พ่อ แม่ ก็พยายามใช้เวลาว่างที่มีอยู่ให้กับลูก ๆ ได้ใกล้ชิดลูก พูดคุย ท้าทายกิจกรรมร่วมกันในครอบครัวตอนวันหยุด อบรมสั่งสอนลูกโดยผ่านกิจกรรมที่ร่วมกัน ให้ความรักความอบอุ่นกับลูก ในบางครั้งก็พาลูกไปเที่ยวพักผ่อนตามสถานที่ต่าง ๆ และซื้อของขวัญบ้างตามความจำเป็น และเหมาะสม มีการมอบหมายงานให้ลูกรับผิดชอบหน้าที่ของตนเอง เพื่อให้ช่วยเหลือครอบครัว และช่วยเหลือตนเองได้ พี่น้องมีความสามัคคีกัน เพราะ พ่อ แม่ มีความยุติธรรม รักลูกเท่ากัน

ครอบครัวที่ 2 สมาชิกในครอบครัวไม่ค่อยมีเวลาอยู่ด้วยกันมากนัก เพราะในวันหยุด พ่อ แม่ ต้องออกไปทำงานพิเศษบ้าง ไปหาธุระนอกบ้านบ้าง บ่อยๆให้ลูกอยู่บ้านกับพี่เลี้ยง พ่อ แม่ รักและสงสารลูกแต่ไม่มีเวลาให้มากนัก จึงต้องการหาสิ่งที่มาชดเชยมาให้ เมื่อลูกต้องการอะไร พ่อ แม่ ก็หามาให้ทุกอย่างตามต้องการอย่างง่ายดาย ของเล่นของใช้เพียบพร้อม มีเงินให้ใช้อย่างเต็มที่ งานในบ้านไม่ต้องรับผิดชอบ ไม่ต้องทำอะไรเลย นอกจากมีหน้าที่เรียนหนังสือเท่านั้น พี่กับน้องชอบขัดแย้งกันบ่อย ๆ เพราะคนหนึ่งเป็นลูกพ่อ อีกคนลูกแม่ เพื่อต้องการความเป็นหนึ่ง และต่างก็เอาแต่ใจตัวเอง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอน กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

เรื่อง ชีวิตในบ้าน

แผนที่ 7 อธิธิพลของสังคมต่อครอบครัว

จำนวน 3 คาบ

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

วันที่.....เดือน..... พ.ศ.....

ความคิดรวบยอด สังคมประกอบด้วยบุคคลในครอบครัว สังคมที่ดีย่อมส่งผลต่อสมาชิกในครอบครัว
ให้ได้อยู่อย่างมีความสุขได้

- จุดประสงค์
1. บอกปัญหาของสังคมที่เกิดจากบุคคลที่อยู่ร่วมกันในสังคมได้
  2. บอกอิทธิพลของครอบครัวที่มีผลต่อสังคมได้
  3. บอกอิทธิพลของสังคมที่มีผลต่อครอบครัวได้
  3. อภิปรายแนวทางการแก้ไขสภาพปัญหาของสังคมที่เกิดจากอิทธิพลของครอบครัวได้

เนื้อหา อิทธิพลของครอบครัวต่อสังคม

1. สภาพสังคมที่มีผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของบุคคลในครอบครัว
2. การอบรมสั่งสอนให้เด็กมีความเข้มแข็ง และมีจิตสำนึกที่ดี
3. การรู้จักคิดแก้ปัญหา และสร้างทางเลือกเพื่อการตัดสินใจอย่างมีเหตุผลในเหตุการณ์
ที่ต้องเผชิญในสังคม

กิจกรรมการเรียนการสอน

1. ให้นักเรียนดูภาพเด็กจรจัดเร่ร่อน เด็กติดยาเสพติด ซึ่งพบเห็นอยู่ในสังคมและให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ

- 1.1 นักเรียนดูภาพแล้วรู้สึกอย่างไร เพราะเหตุใด

- 1.2 นักเรียนช่วยกันหาสาเหตุของปัญหาว่ามาจากอะไร และส่งผลกระทบต่อ

อะไรบ้าง

2. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงสภาพของสังคมในกรุงเทพฯ และปัญหาที่มาก
กระทบความเป็นอยู่ในครอบครัว เช่น

2.1 พ่อแม่ไม่มีเวลาเด็กถูกทอดทิ้ง ขาดการอบรมสั่งสอน ขาดความรักความอบอุ่น ฯลฯ

2.2 มีค่านิยมทางวัตถุมากกว่าจิตใจ มีการแข่งขันสูง มีการบริโภคทรัพยากรสูง

2.3 อิทธิพลของสื่อต่าง ๆ มีมากทำให้เกิดการเลียนแบบ

ฯลฯ

3. ให้นักเรียนศึกษาและแสดงความคิดเห็นจากสถานการณ์เรื่อง "เพื่อนใหม่ของฉัน" เด็กชายไ้ด อยู่ในครอบครัวที่มีฐานะปานกลางซึ่งพ่อแม่ต้องทำงานเพื่อหาเลี้ยงครอบครัว และพยายามที่จะอบรมสั่งสอนให้ไ้ด เข้าใจถึงความเป็นอยู่ในบ้านและให้เป็นเด็กที่มีความรับผิดชอบ เป็นลูกที่ดีของพ่อแม่ ไ้ดก็ปฏิบัติตามคำสั่งสอนของพ่อแม่อย่างดี ไ้ดเป็นลูกคนเดียวของครอบครัว เวลาที่ต้องอยู่บ้านคนเดียวไ้ดก็เหงาอยากมีเพื่อนเล่นเพื่อนคุยบ้าง

วันหนึ่งไ้ดจึงออกไปหาเพื่อนที่อยู่ไกลจากบ้านนัก พบเพื่อนอยู่กับวัยรุ่นหลายคน ไ้ดจึงถูกเพื่อนชวนเข้ากลุ่มด้วย และมีเพื่อนใหม่อีกหลายคน ทำให้รู้สึกชอบ ได้พูดคุยกันอย่างสนุกสนาน และเพื่อนใหม่ก็ให้ไ้ดทดลองสูบบุหรี่ ซึ่งไ้ดไม่เคยลองมาก่อนเลย ไ้ดเริ่มสับสนว่าจะลองหรือไม่ลอง

ถ้านักเรียนเป็นไ้ด และตกอยู่ในสถานการณ์อย่างนี้ นักเรียนจะทำอย่างไร

ลอง.....เพราะเหตุใด.....

ไม่ลอง.....เพราะเหตุใด.....

และถ้าไ้ดถูกบังคับให้สูบบุหรี่โดยบอกว่าเป็นเพื่อนกัน อยู่ในกลุ่มเดียวกัน ต้องทำอะไรที่เหมือนกัน ถ้านักเรียนเป็นไ้ดในขณะนี้ จะแก้ไขสถานการณ์อย่างไร ให้นักเรียนเสนอความคิดเห็นแต่ละคน

4. ครูและนักเรียนช่วยกันวิเคราะห์สภาพของปัญหาในสถานการณ์ และผลกระทบที่จะ

เกิดกับครอบครัวของไ้ด และหาแนวทางการแก้ปัญหาของไ้ด

5. ให้นักเรียนศึกษาข่าวเกี่ยวกับ ยาเสพติด โสเภณี เด็ก อาชญากรรม ฯ แบ่งกลุ่มอภิปรายถึงสาเหตุที่โยงถึงครอบครัว และผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อสังคมและครอบครัวในปัจจุบันและอนาคต

6. ให้แต่ละกลุ่มศึกษาค้นคว้า เรื่องการป้องกันยาเสพติดเสนอผลจากการศึกษา และให้กลุ่มที่เหลือช่วยกันวิจารณ์ผลงานอย่างมีเหตุผล และช่วยกันสรุปผลการอภิปรายถึงสาเหตุของปัญหาผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อครอบครัวและสังคม และข้อเสนอนโยบายการแก้ไขที่เหมาะสม เพื่อเป็นความรู้ต่อไป

• สื่อการเรียนการสอน

1. ภาพเด็กเร่ร่อน เด็กติดยาเสพติด
2. สถานการณ์ตัวอย่าง
3. ชาวเกี่ยวข้องกับ ยาเสพติด โสเภณีเด็ก อาชญากรรม ฯ

ประเมินผลการเรียน

1. สังเกต - ความสนใจในการเรียน
  - การตอบคำถามอย่างมีเหตุผล
  - การเสนอความคิดเห็น
2. ตรวจสอบผลงานกลุ่มในการสรุปสภาพปัญหา สาเหตุ และแนวทางแก้ไข

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอน กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

เรื่อง ชีวิตในบ้าน

แผนที่ 8 การใช้จ่ายอย่างสมฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว จำนวน 3 คาบ
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 วันที่.....เดือน..... พ.ศ.....

ความคิดรวบยอด การใช้จ่ายอย่างสมฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว ทำให้ครอบครัวมีความสุข

- จุดประสงค์
1. เลือกวิธีการใช้จ่ายอย่างสมฐานะโดยวิธีสรุปหรือคาดการณ์จากข้อมูลเบื้องต้นได้
  2. บอกการเลือกซื้อสินค้าตามความจำเป็น หรือตามความต้องการได้
  3. เสนอข้อคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการแก้ปัญหาในฐานะสมาชิกในครอบครัวได้

เนื้อหา การใช้จ่ายอย่างสมฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว

1. การใช้จ่ายอย่างประหยัดและมีคุณค่าในการเลือกซื้อสินค้าและบริการ
2. การใช้จ่ายในสิ่งที่จำเป็นและเหมาะสมกับฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว
3. การใช้จ่ายอย่างเหมาะสมส่งผลให้ครอบครัวมีความสุข

กิจกรรมการเรียนรู้

1. ครูและนักเรียนสนทนาถึงเรื่องการใช้จ่ายเงินในปัจจุบันของนักเรียนในเรื่องของการเลือกซื้อสินค้าและบริการ ครูอธิบายความหมายของการเลือกซื้อ แนวทางการเลือกซื้อสินค้าและบริการ ความจำเป็นและความต้องการในการซื้อ
2. ให้นักเรียนศึกษากรณีตัวอย่างเรื่อง "การใช้จ่ายในครอบครัว"
 ครอบครัวของหม่อม เป็นครอบครัวที่มีฐานะดี พ่อแม่ต้องออกไปทำงาน ภายใต้นบ้านจะมีของใช้เครื่องอำนวยความสะดวกเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ เพราะเก็บเงินได้ก็ซื้อมา ส่วนหม่อมนั้น พ่อแม่จะซื้อให้ตามความจำเป็น เช่น เสื้อผ้า ของใช้ที่จำเป็น ของเล่น ๆ และให้รู้จักซื้ออย่างคุ้มค่า ไม่ให้ฟุ่มเฟือยจนเกินไป ให้นักเรียนรู้จักคุณค่าของเงิน และการใช้จ่ายอย่างประหยัด

ครอบครัวของก้อย เป็นครอบครัวที่มีฐานะปานกลาง พ่อแม่ต้องออกไปทำงาน เหมือนกัน แต่มีเงินน้อยกว่า ในครอบครัวมีความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ซึ่งมีราคาแพง จึงต้องซื้อด้วยเงินผ่อน บางครั้งไม่มีเงินจ่ายของที่ผ่อนก็ถูกยึดไป ส่วนก้อยและน้อง ๆ ก็ต้องการสิ่งของ เช่น เสื้อผ้า ของใช้ ของเล่น ให้เหมือนกับเพื่อน พ่อแม่ต้องพยายามหาเงินเพื่อมาซื้อของให้ลูก บางครั้งต้องไปกู้เงินเพื่อให้ลูกมีความทัดเทียมกับเพื่อน แต่ลูกใช้ไปได้ไม่นานก็ทิ้ง และต้องการสิ่งใหม่ต่อไป

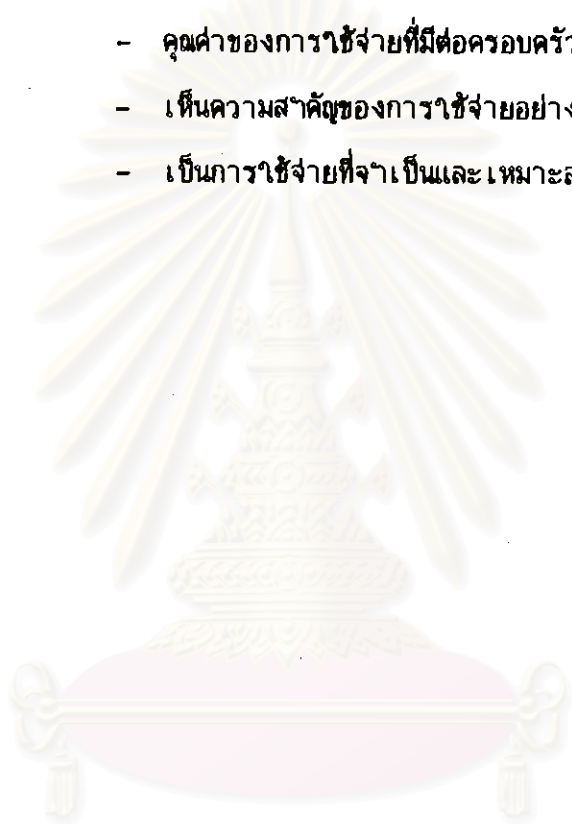
- 2.1 ให้นักเรียนเปรียบเทียบการใช้จ่ายของ 2 ครอบครัวนี้ ว่าแตกต่างกันอย่างไร
- 2.2 ให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายว่า ผลของการใช้จ่ายแต่ละครอบครัวจะเป็นอย่างไรต่อไป และทั้ง 2 ครอบครัวมีการใช้จ่ายถูกต้องหรือไม่
3. ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นในกรณีให้นักเรียนเป็นสมาชิกในครอบครัวของก้อย นักเรียนจะมีวิธีการที่จะช่วยแก้ปัญหาของครอบครัวได้อย่างไร
4. ครูตั้งคำถามสั้น ๆ ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น เช่น
  - บ๊อมเห็นเพื่อนซื้อรองเท้าใหม่ และมีเกมของเล่นด้วย บ๊อมอยากเล่นของเล่นอย่างเพื่อน จึงไปขอให้คุณพ่อคุณแม่ซื้อรองเท้าให้ใหม่เพื่อให้ได้ของเล่น ทั้งที่รองเท้าของบ๊อมยังใช้ได้
  - นักเรียนคิดว่าบ๊อมทำอย่างนี้เหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด
5. นักเรียนร่วมกันอภิปราย และสรุปหลักการการใช้จ่ายอย่างสมฐานะ เช่น
  - 5.1 ต้องการที่อะไร จำเป็นหรือไม่
  - 5.2 พิจารณางบประมาณการซื้อว่าเพียงพอหรือไม่
  - 5.3 ต้องการซื้อไปทำอะไร ใช้ประโยชน์มากน้อยเพียงใด
6. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับการใช้จ่ายอย่างสมฐานะทำให้ครอบครัวมีความสุขได้โดยสรุปเป็นข้อ ๆ ให้นักเรียนจดบันทึกเพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติ

สื่อการเรียนการสอน

1. กรณีตัวอย่างเรื่อง "การใช้จ่ายในครอบครัว"
2. ตัวอย่างคำถาม

ประเมินผลการเรียน

1. สังเกต
  - ความสนใจในการร่วมกิจกรรม
  - การเสนอความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล
  - การตอบคำถาม
2. ตรวจสอบผลงานสรุปการใช้จ่ายอย่างสมฐานะทำให้ครอบครัวมีความสุข เช่น
  - คุณค่าของการใช้จ่ายที่มีต่อครอบครัว
  - เห็นความสำคัญของการใช้จ่ายอย่างประหยัด
  - เป็นการใช้จ่ายที่จำเป็นและเหมาะสม

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอน กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

เรื่อง ชีวิตในบ้าน

แผนที่ 9 การเลือกซื้อและการใช้อย่างประหยัด เหมาะสมกับเศรษฐกิจ จำนวน 3 คาบ
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 วันที่.....เดือน..... พ.ศ.....

ความคิดรวบยอด การเลือกซื้ออย่างประหยัด รอบคอบในการใช้จ่าย และเหมาะสมกับฐานะทางเศรษฐกิจช่วยให้ดำรงชีวิตอย่างมีความสุข

- จุดประสงค์
1. จำนวนประเภทของสินค้าที่จำเป็นและสินค้าที่ฟุ่มเฟือยได้
  2. สรุปผลกระทบที่เกิดจากการโฆษณาได้
  3. เปรียบเทียบข้อดีข้อเสียของการซื้อแบบต่าง ๆ ได้
  4. เลือกสินค้าได้เหมาะสมกับขนาดของครอบครัวและปริมาณการใช้จ่ายที่จำเป็น

เนื้อหา การเลือกซื้อและการใช้อย่างประหยัด

1. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกซื้อ เช่น การโฆษณาสินค้า การลดราคา

การมีของแถม

2. ผลกระทบที่เกิดจากการโฆษณาสินค้า
3. วิธีการเลือกซื้อสินค้าตามความจำเป็นและความเหมาะสม
4. ประเภทของสินค้า เช่น สินค้าจำเป็น และสินค้าฟุ่มเฟือย
5. วางแผนในเรื่องการไปซื้อของ การจ่ายตลาด การซื้อของประจำวัน

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มรับผิดชอบในการหาภาพโฆษณาสินค้าต่าง ๆ ที่นักเรียนชอบ เช่น การโฆษณาเครื่องดื่ม อาหาร ของใช้ในบ้าน ฯลฯ ให้นักเรียนละ 3 รายการ ซึ่งอาจใช้ช้ร่วมกันได้ตามความพอใจ แล้วอภิปรายถึงประเด็นต่อไปนี้

- 1.1 สินค้าที่นักเรียนเลือกมาส่วนใหญ่เป็นสินค้าประเภทใด เช่น สินค้าจำเป็นหรือสินค้าฟุ่มเฟือย

- 1.2 การโฆษณาต้องการให้เกิดผลอย่างไรต่อผู้ซื้อ
  - 1.3 การโฆษณาคุณภาพของสินค้า เป็นไปตามคุณภาพจริงของสินค้าหรือไม่
- ให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็น และสรุปผลการอภิปรายโดยบันทึกตามประเด็นที่กำหนดให้
2. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเล่นเกม เซลส์แมน โดยครูจะนำสินค้ามาให้ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันคิดคำโฆษณาสินค้า เพื่อที่จะดึงดูดคนให้สนใจและซื้อสินค้าให้มากที่สุด แล้วส่งตัวแทนของกลุ่มให้ออกมาโฆษณาสินค้า โดยใช้เวลากลุ่มละไม่เกิน 2 นาที จนครบทุกกลุ่ม แล้วให้นักเรียนเลือกสินค้าของกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งโดยการยกมือ และถามเหตุผลในการเลือกสินค้าเพราะเหตุใด
  3. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับเรื่อง สินค้ากับการโฆษณา และผลดี ผลเสียของการโฆษณา และผลกระทบต่อการใช้ซื้อสินค้า
  4. นักเรียนเสนอวิธีในการเลือกซื้อสินค้าและบริการของนักเรียนว่ามีวิธีใดบ้าง คำนึงถึงสิ่งใดบ้าง และให้นักเรียนเปรียบเทียบวิธีการซื้อ แบบการซื้อเงินสด และการซื้อเงินผ่อนว่ามีข้อดี ข้อเสียอย่างไร และช่วยกันสรุปวิธีการเลือกซื้อที่เหมาะสม
  5. ครูกำหนดสถานการณ์ต่อไปนี้ให้นักเรียนตอบคำถาม หรือมาให้เหตุผล เช่น
    - 5.1 มีผู้ชายเข้ามาโฆษณาขายผงซักฟอกพร้อมพรรณาน่าดูหลายอย่างและเสนอขายในราคาที่ถูกลงกว่าตลาดครึ่งหนึ่ง เมื่อคุณแม่พิจารณาสินค้าแล้วปรากฏว่าไม่รู้จักบริษัทผู้ผลิต และไม่มีเครื่องหมายมาตรฐานสินค้า แต่คุณแม่ก็ลังเลใจเพราะราคาถูกมากคงจะช่วยประหยัดรายจ่ายได้ นักเรียนคิดว่าคุณแม่ควรซื้อหรือไม่ เพราะเหตุใด
    - 5.2 ในบ้านนักเรียนมีสมาชิก 6 คน คุณแม่ให้ใบซื้อสุญ่ นักเรียนจะเลือกซื้ออย่างไร
      - ก. เลือกซื้อครั้งละ 1 ก้อน เพราะเหตุใด
      - ข. เลือกซื้อทีละหลายก้อน เพราะเหตุใด ฯลฯ
  6. ครูอธิบายเพิ่มเติมถึงวิธีการเลือกซื้อสินค้า เช่น
    - 6.1 ซื้อเมื่อมีความจำเป็นที่จะต้องใช้หรือบริโภค
    - 6.2 ซื้อสินค้าที่ประหยัดและมีคุณค่า
    - 6.3 ซื้อสินค้าที่มีคุณภาพและปริมาณที่เหมาะสมกับราคา
    - 6.4 ซื้อสินค้าที่มีราคาเหมาะสมกับฐานะทางครอบครัว
    - 6.5 ไม่หลงเชื่อคำโฆษณาอย่างเดี๋ยวดังต้องพิจารณาอย่างรอบคอบ

7. ครูและนักเรียนสรุปวิธีการเลือกซื้อ การใช้จ่ายอย่างประหยัดและเหมาะสมกับฐานะทางเศรษฐกิจ จะมีผลต่อการดำเนินชีวิตในครอบครัวให้มีความสุข

8. การเลือกซื้อสินค้าเกิน จะเป็นการประหยัดเงินอย่างไร ช่วยกันสรุป

- ซื้อเป็นโหล
- ซื้อจากแหล่งผลิต
- ซื้อแล้วนำมาประกอบอาหารเอง

ฯลฯ

สื่อการเรียนรู้การสอน

1. ภาพการโฆษณาสินค้า
2. เกม เชลล์แมน
3. ตัวอย่างสถานการณ์

ประเมินผลการเรียน

1. การสังเกต - ความสนใจในการร่วมกิจกรรม
  - การแสดงความคิดเห็น
  - การตอบคำถาม
2. ตรวจสอบผลงาน สรุปผลของกลุ่ม และการรายงาน เช่น
  - ผลดี ผลเสีย ของการโฆษณา
  - ผลกระทบต่อการเลือกซื้อ

สถาบันส่งเสริมการ
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอน กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

เรื่อง ชีวิตในบ้าน

แผนที่ 10 การเลือกซื้อสินค้าและการใช้พลังงานอย่างประหยัด จำนวน 3 คาบ

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

วันที่.....เดือน..... พ.ศ.....

ความคิดรวบยอด การเลือกซื้อและการใช้พลังงานอย่างประหยัดของสินค้าและพลังงานสำหรับการอุปโภคบริโภคที่ดี และมีขนาดเหมาะสมจะทำให้ประหยัดรายจ่ายในครอบครัว

- จุดประสงค์
1. บอกประเภทของสินค้าตามความจำเป็นในชีวิตประจำวันได้
  2. บอกวิธีการเลือกซื้อสินค้าตามความจำเป็นได้อย่างเหมาะสมและมีประโยชน์
- คู่คุณค่า
3. บอกวิธีการใช้และการเก็บรักษาสินค้าเพื่อการประหยัดและมีประโยชน์ได้
  4. บอกข้อดี ข้อเสียของการเลือกซื้อสินค้าต่าง ๆ ได้
  5. การให้ไฟฟ้า การใช้ไฟฟ้าอย่างประหยัด

- เนื้อหา
- การเลือกซื้อและการใช้พลังงานอย่างประหยัด
1. หลักการเลือกซื้อสินค้าอุปโภคบริโภคที่สำคัญ เช่น
    - 1.1 การเลือกซื้ออาหาร
    - 1.2 การเลือกซื้อเครื่องนุ่งห่ม
    - 1.3 การเลือกซื้อยารักษาโรค
  2. วิธีการใช้เครื่องอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในบ้านเพื่อการประหยัดพลังงาน
    - 2.1 การประหยัดพลังงานไฟฟ้าจากอุปกรณ์ที่ใช้ไฟฟ้าในบ้าน
    - 2.2 การประหยัดน้ำที่ใช้ภายในบ้าน

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ให้นักเรียนคิดถึงสิ่งที่เป็นปัจจัยที่สำคัญในการดำรงชีวิตประจำวัน เช่น อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค ที่อยู่อาศัย และเครื่องอำนวยความสะดวกในบ้าน และให้เสนอถึงความสำคัญของสิ่งที่เสนอ

2. ครูนำรายการสินค้าต่าง ๆ ให้นักเรียนดู เช่น รายการอาหาร ขนม เครื่องดื่ม ทั้งที่มีประโยชน์ และไม่มีประโยชน์ ให้นักเรียนพิจารณาในการเลือกซื้อและให้เหตุผลประกอบ

3. ให้นักเรียนอาสาสมัครออกมาเล่าประสบการณ์ในการซื้อเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่ม 2 คน และประสบการณ์ในการซื้อยารักษาโรค 2 คน โดยกำหนดหัวข้อดังนี้ เช่น มีวิธีการในการเลือกซื้ออย่างไร การเก็บรักษา และพิจารณาในเรื่องใดบ้าง

4. ครูอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับหลักในการเลือกซื้อสินค้าอุปโภคบริโภคที่สำคัญ เช่น

4.1 การเลือกซื้ออาหาร ก็ควรที่จะเลือกอาหารที่มีประโยชน์ต่อร่างกาย ซึ่งอาจจะไม่จำเป็นต้องเลือกอาหารที่มีราคาแพง และเลือกอาหารตามความนิยมของสังคม ฯลฯ

4.2 การเลือกซื้อเครื่องนุ่งห่ม ก็ควรเลือกที่เหมาะสมกับสภาพของตนเองในเรื่องของราคาที่พอสมควร ความจำเป็นในการใช้งาน การเก็บรักษาและทำความสะอาดได้ง่าย มีขนาดที่พอเหมาะ ไม่เล็กและใหญ่จนเกินไป เลือกซื้อให้เหมาะสมกับวัย ไม่เลือกซื้อตามแฟชั่นจนเกินไป

4.3 การเลือกซื้อยารักษาโรค ซึ่งในความเป็นจริงเราไม่ควรที่จะซื้อยามารักษาตนเอง เพราะเราไม่ทราบว่า เป็นโรคอะไรและอาจมีโรคอื่นแทรกซ้อนได้ แต่การเจ็บป่วยเล็กน้อย ๆ เช่น บวดศีรษะ ท้องเสีย ตัวร้อน ๆ อาจใช้ยาสามัญประจำบ้านรักษาเองได้ และซื้อจากองค์การเภสัชกรรมเป็นผู้ผลิต ควรซื้อจากร้านที่เชื่อถือได้ ไม่ซื้อจากผู้เร่ขาย ก่อนใช้ยาควรศึกษาวิธีการใช้ให้ละเอียดจากเอกสารกำกับยา ถึงสรรพคุณ ข้อบ่งชี้ และคำเตือนอย่างเคร่งครัด ๆ

5. ครูอธิบายถึงสิ่งจำเป็นที่ขาดไม่ได้และมีความสำคัญ ซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยที่ 5 ของชีวิต คือ เครื่องอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ภายในบ้าน เช่น เครื่องใช้ไฟฟ้าเป็นอุปกรณ์ที่สำคัญในชีวิตประจำวัน ซึ่งต้องใช้พลังงานไฟฟ้า และน้ำ ในปัจจุบันนี้มีปัญหามากก็คือการใช้พลังงานอย่างฟุ่มเฟือย จึงทำให้มีการรณรงค์ ให้ประหยัดไฟฟ้าและน้ำเป็นอย่างมากเพื่อที่จะให้มีเพียงพอในการใช้ได้อย่างนานที่สุด และให้นักเรียนเคยพบเห็นการรณรงค์เรื่องการประหยัดไฟฟ้า และน้ำหรือไม่และมีความคิดเห็นอย่างไร และให้ตอบคำถาม เช่น ถ้าไฟฟ้าและน้ำหมดไปแล้ว ชีวิตของคนเราจะเป็นอย่างไร

6. ให้นักเรียนเสนอวิธีการประหยัดพลังงานไฟฟ้า จากอุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้าในบ้าน เช่น จากหลอดไฟฟ้า หม้อหุงข้าว ตู้เย็น เครื่องปรับอากาศ พัดลม เตารีด เครื่องซักผ้า และการประหยัด น้ำประปา โดยแบ่งกลุ่มช่วยกันอภิปรายตามหัวข้อที่กำหนด และให้แต่ละกลุ่มช่วยกันสรุปวิธีที่ดี และเหมาะสมที่สุด บันทึกลงรายงานและเสนอผลงานของกลุ่ม

7. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปวิธีการที่จะช่วยประหยัดพลังงานต่าง ๆ และการช่วยกันประหยัดจะมีผลต่อการประหยัดค่าใช้จ่ายภายในบ้าน และการใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ อย่างคุ้มค่าและใช้ได้นาน โดยครูให้วิธีการประหยัดจาก คู่มือฉลาดใช้ เพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติต่อไป

8. ให้นักเรียนเก็บสถิติ ค่าไฟฟ้า ค่าน้ำประปา หลังการเรียน บันทึกไว้

สื่อการเรียนการสอน

1. ภาพรายการสินค้า - ที่มีประโยชน์
- ไม่มีประโยชน์
2. ภาพ คำขวัญการรณรงค์ในการประหยัด ไฟฟ้าและน้ำประปา
3. หนังสือ คู่มือฉลาดใช้ ของมูลนิธิสื่อสร้างสรรค์
4. แบบบันทึกเปรียบเทียบ ค่าไฟฟ้า ค่าน้ำประปาภายในบ้าน

ประเมินผลการเรียน

1. สังเกต - การเลือกซื้อสิ่งของที่มีประโยชน์และเหมาะสม
- การแสดงความคิดเห็น
- การตอบคำถาม
2. ตรวจสอบผลงาน การสรุปผลการอภิปรายกลุ่มในเรื่องการเลือกซื้อและการใช้อย่างประหยัด เช่น
  - หลักการซื้อและใช้สินค้าที่เหมาะสม
  - เห็นคุณค่าของการเลือกซื้อและใช้สินค้าที่จำเป็นและประหยัด
  - แนวทางการซื้อสินค้าและใช้อย่างเหมาะสม

สถาบันวิจัยและพัฒนา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอน กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

เรื่อง ชีวิตในบ้าน

แผนที่ 11 การวางแผนการใช้จ่ายเงินและการออมเงิน จำนวน 3 คาบ

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

วันที่.....เดือน..... พ.ศ.....

ความคิดรวบยอด การวางแผนการใช้จ่ายเงินและการออมเงินที่มีอยู่ในครอบครัวทำให้เกิดความสมดุล ไม่เกิดปัญหาทางเศรษฐกิจ

- จุดประสงค์
1. อธิบายความหมายของการวางแผนการใช้จ่ายเงินและการออมเงินได้
  2. บอกความสำคัญของการใช้จ่ายตามความจำเป็นในชีวิตประจำวันได้
  3. บอกประโยชน์การวางแผนการใช้จ่ายเงินและการออมเงินได้

เนื้อหา

การวางแผนการใช้จ่ายเงินและการออมเงิน

1. การประมาณการใช้จ่ายที่เหมาะสมกับรายได้
2. การเลือกใช้จ่ายเงินตามความสำคัญ การประหยัด และสมฐานะ
3. การจัดทำแผนการใช้จ่ายเงิน บันทึกรายรับ - รายจ่ายในแต่ละวัน

กิจกรรมการเรียนรู้

1. สมมุติให้นักเรียนมีเงินคนละ 100 บาท ให้เลือกซื้อสิ่งของต่าง ๆ ตามความพอใจ และความต้องการของนักเรียน จะใช้ให้หมดหรือไม่หมดก็ได้ แล้วบันทึกลงในตาราง

ลำดับ	รายการ	จำนวน	ราคา บาท	เหตุผลที่ซื้อ

2. ให้นักเรียนอ่านรายการที่ซื้อและบันทึกไว้ ประมาณ 3 คน ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจ่ายเงินของเพื่อนเหมาะสมหรือไม่ และให้นักเรียนที่ใช้เงินไม่หมดว่ามีหรือไม่ถ้ามีก็ให้ออกมาเสนอการจ่ายเงินซื้อของ และเหตุผลของเงินที่เหลือว่าทำไมถึงเหลือและจะเอาไปทำอะไร

ครูสรุปการใช้จ่ายของนักเรียน และให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการใช้จ่ายเงินว่าควรปฏิบัติอย่างไร

3. ครูคัดเลือกนักเรียนออกมาเล่าประสบการณ์ว่า ได้เงินวันละเท่าไร ซื้ออะไรไปบ้าง ราคาเท่าไร และมีเงินเหลือวันละเท่าไร ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นถึงเรื่องการใช้จ่ายของเพื่อนจนประเด็นต่อไปนี้

- 3.1 เลือกซื้อของที่จำเป็นหรือไม่
- 3.2 เลือกซื้อของตามความพอใจหรือตามเพื่อนหรือไม่
- 3.3 ของที่ซื้อใช้ประโยชน์ได้คุ้มค่าหรือไม่

4. ให้นักเรียนศึกษาสถานการณ์ตัวอย่าง ต่อไปนี้ และตอบคำถาม เช่น

เป้ได้เงินไปโรงเรียนวันละ 30 บาท ซึ่งต้องจ่ายค่า รถเมล์ไปกลับ อาหารกลางวัน ขนม และที่เหลือก็เก็บไว้เพื่อซื้อของที่ต้องการโดยไม่ต้องขอเงินเพิ่ม

นักเรียนคิดว่าเป้วางแผนการใช้จ่ายเงินได้ถูกต้องหรือไม่ เพราะเหตุใด

ปูได้เงินไปโรงเรียนเท่าไรไม่เคยเหลือเลย ปูชอบซื้อแต่ของเล่น หนังสือการ์ตูน เวลาที่อยากจะได้อะไรก็ต้องขอพ่อเป็นพิเศษอยู่เสมอ

นักเรียนคิดว่าปูมีการวางแผนการใช้จ่ายเงินหรือไม่ เพราะเหตุใด และจะช่วยแก้ปัญหาได้อย่างไร

5. ให้นักเรียนทดลองทำบัญชีเงินของตนเองโดยการบันทึกรายรับ - รายจ่าย ของตนเองในแต่ละวัน ได้เงินมาเท่าไรใส่ในช่องรายรับ และซื้ออะไรไปบ้างใส่ในช่องรายจ่าย และให้นักเรียนสรุปในสิ่งที่จ่ายไปมีประโยชน์คุ้มค่าหรือไม่

ตัวอย่างบันทึกรายการรับ - จ่าย

วันที่	รายรับ	จำนวนเงิน		รายจ่าย	จำนวนเงิน	
		บาท	สต.		บาท	สต.

6. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปถึงประโยชน์ของการวางแผนการใช้เงินและการออมเงินที่เหมาะสม ทำให้เกิดการใช้จ่ายเงินอย่างมีคุณค่า ไม่ทำให้ครอบครัวเดือดร้อน

7. ให้นักเรียนทำบันทึกการใช้จ่ายเงินลงในบัญชีรายรับ - รายจ่าย วันละวัน ประมาณ 1 สัปดาห์ และส่งครู เพื่อสรุปผลการปฏิบัติในการใช้จ่ายเงิน

สื่อการเรียนการสอน

1. ตัวอย่างตารางบันทึกการซื้อของ
2. ตัวอย่างตารางบันทึกการรับรายจ่าย
3. ตัวอย่างสถานการณ์

ประเมินผลการเรียน

1. สังเกต
  - การแสดงความคิดเห็น
  - การตอบคำถาม
2. ตรวจผลงาน
  - การบันทึกผลของการซื้อของ และเหตุผลที่ซื้อ
  - การบันทึกการรับ - รายจ่าย

แผนการสอน กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

เรื่อง ชีวิตในบ้าน

แผนที่ 12 อุบัติภัยในบ้าน จำนวน 3 คาบ

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

วันที่.....เดือน..... พ.ศ.....

ความคิดรวบยอด อุบัติภัยในบ้านเป็นเรื่องที่ป้องกันได้ ทุกคนร่วมมือในการป้องกันอุบัติเหตุให้แก่ตนเอง และครอบครัว เพื่อความปลอดภัยของตนเองและส่วนรวม

- จุดประสงค์
1. บอกความหมายของอุบัติเหตุในบ้านได้
  2. บอกประเภทของอุบัติเหตุและสาเหตุการเกิดอุบัติเหตุในบ้านได้
  3. บอกวิธีการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุในบ้านได้

- เนื้อหา อุบัติภัยในบ้าน
1. อุบัติภัยที่เกิดขึ้นภายในบ้าน ที่ก่อให้เกิดการบาดเจ็บ พิการ สูญเสียชีวิตและทรัพย์สิน และทำให้ตนเองและผู้อื่นเดือดร้อน เช่น
    - 1.1 อุบัติภัยจากการพลัดตกหกล้ม
    - 1.2 อุบัติภัยจากของแหลมคม
    - 1.3 อุบัติภัยจากน้ำร้อนลวก
    - 1.4 อุบัติภัยจากไฟฟ้าดูด
    - 1.5 อุบัติภัยจากไฟไหม้
    - 1.6 อุบัติภัยที่เกิดจากการเก็บและการใช้ยาอันตราย
  2. วิธีการป้องกัน และแก้ไขอุบัติเหตุ การช่วยเหลือผู้ประสบภัยในเบื้องต้น

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ให้นักเรียนศึกษาบทความเรื่อง "ความไม่ปลอดภัยในการใช้เครื่องไฟฟ้า"

ในปัจจุบันได้มีอุปกรณ์เครื่องใช้ต่าง ๆ หลายประเภทที่ใช้ไฟฟ้าเป็นพลังงานในการทำงาน อุปกรณ์เครื่องใช้เหล่านี้เข้ามามีบทบาทที่สำคัญในวิถีการดำเนินชีวิตของคนในชุมชนเมือง

ทั้งในด้านของการให้ความบันเทิง เช่น วิทยุ โทรทัศน์ เครื่องเล่นเทป เครื่องเล่นวีดีโอ ฯ
เป็นสิ่งที่อำนวยความสะดวกในบ้าน เช่น หม้อหุงข้าว เตารีด ตู้เย็น เต้าไฟฟ้า เต้าอบ เครื่องซักผ้า
เป็นต้น ตลอดจนถึงการทำให้แสงสว่างภายในบ้าน ต้องใช้พลังงานจากไฟฟ้าทั้งสิ้น

ปัญหาที่เกิดจากการใช้อุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้าเหล่านี้ที่พบมากที่สุดคือ ผู้ใช้ได้รับอันตราย
จากไฟฟ้าดูด บางรายพิการ บางรายอาจถึงแก่เสียชีวิต และไฟไหม้ที่เกิดขึ้นอันมีสาเหตุมาจาก
ไฟฟ้ารั่ว หรือไฟฟ้าลัดวงจร ซึ่งเป็นเหตุการณ์ที่พบเห็นกันอยู่เสมอ

1.1 นักเรียนมีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับเรื่องไฟฟ้า

1.2 ให้นักเรียนเสนอแนะวิธีการป้องกันปัญหาที่เกิดจากการใช้อุปกรณ์เครื่องใช้
ไฟฟ้า และช่วยกันสรุปวิธีการใช้ที่ปลอดภัย

2. ครูอธิบายความหมายอุบัติเหตุ และประเภทของอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นในบ้าน เช่น

2.1 อุบัติเหตุที่เกิดจากการพลัดตกหกล้ม

2.2 อุบัติเหตุที่เกิดจากสิ่งของแหลมคม

2.3 อุบัติเหตุที่เกิดจากน้ำร้อนลวก

2.4 อุบัติเหตุที่เกิดจากไฟฟ้าดูด

2.5 อุบัติเหตุที่เกิดจากไฟไหม้

2.6 อุบัติเหตุที่เกิดจากการเก็บและการใช้ยาอันตราย

3. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม 6 กลุ่ม ส่งตัวแทนในการจับหัวข้ออภิปรายถึงอุบัติเหตุต่าง ๆ
ในเรื่อง

3.1 สาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุ

3.2 การป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุ

3.3 การช่วยเหลือผู้ประสบภัยในเบื้องต้น

ให้นักแต่ละกลุ่มสรุปผลการอภิปรายตามหัวข้อที่กำหนดให้ในแต่ละเรื่องเป็นข้อ ๆ และเสนอรายงาน

4. ครูกำหนดสถานการณ์สั้น ๆ ให้นักเรียนตอบคำถามและแสดงเหตุผล เช่น

ถ้านักเรียนเดินไปพบเด็กที่กำลังจุดไม้ขีดไฟ เพื่อจะก่อกองไฟเล่น และในบริเวณ

ใกล้เคียงมีขยะที่เป็นเชื้อเพลิงมากมาย นักเรียนจะทำอย่างไร เพื่อไม่ให้เด็กหยุดเล่น

ฯลฯ

5. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปวิธีป้องกันอุบัติเหตุภายในบ้านเพื่อให้เกิดความปลอดภัย เช่น

5.1 ความปลอดภัยจากการพลัดตกหกล้ม

- 5.2 ความปลอดภัยจากสิ่งของมีคม
  - 5.3 ความปลอดภัยจากน้ำร้อนลวก
  - 5.4 ความปลอดภัยจากไฟฟ้าดูด
  - 5.5 ความปลอดภัยจากไฟไหม้
  - 5.6 ความปลอดภัยจากการเก็บและการใช้ยาอันตราย
6. ครูและนักเรียนสรุปถึงสาเหตุที่สำคัญในการเกิดอุบัติเหตุและแนวทางการแก้ไขการเกิดอุบัติเหตุในบ้าน

สื่อการเรียนการสอน

1. บทความเรื่อง "ความปลอดภัยในการใช้เครื่องไฟฟ้า"
2. ตัวอย่างสถานการณ์สั้น ๆ

ประเมินผลการเรียน

1. สังเกต
  - ความสนใจในการร่วมกิจกรรม
  - การตอบคำถาม
  - การอภิปรายแสดงความคิดเห็น
2. ตรวจผลงาน ผลสรุปของงานกลุ่ม เช่น
  - สาเหตุของปัญหา
  - แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหา
  - การช่วยเหลือผู้ประสบภัย
  - กระบวนการทำงานกลุ่ม

แบบประเมินผลการเรียนหน่วยที่ 2 ชีวิตในบ้าน

ตอนที่ 1 แบบประเมินและตรวจสอบตนเอง

ชื่อ.....เลขที่.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงหน้าข้อที่ตรงกับลักษณะการปฏิบัติของนักเรียน พร้อมทั้งแสดงเหตุผล คำตอบในแบบประเมินนี้ในแต่ละข้อไม่มีคำตอบใด "ถูก" หรือ "ผิด" ซึ่งคำตอบจะแตกต่างกันไปตามความคิดและเหตุผลของแต่ละคน

1. ครอบครัวของข้าพเจ้าเป็นครอบครัวที่มีความสุขและมีความอบอุ่น มากน้อยเพียงใด
- (1) มีความสุขและความอบอุ่นน้อย
  - (2) มีความสุขและความอบอุ่นปานกลาง
  - (3) มีความสุขและความอบอุ่นมาก

เพราะ.....

2. ข้าพเจ้าได้มีส่วนร่วมช่วยในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในครอบครัวมากน้อยเพียงใด
- (1) ไม่ได้ช่วยเลย
  - (2) ได้ช่วยบ้างเป็นบางครั้ง
  - (3) ได้ช่วยทุกครั้ง

เพราะ.....

3. ข้าพเจ้าปฏิบัติตามหน้าที่ความรับผิดชอบที่ได้รับมอบหมายต่อตนเอง มากน้อยเพียงใด

- (1) ปฏิบัติตามหน้าที่รับผิดชอบน้อย
- (2) ปฏิบัติตามหน้าที่รับผิดชอบปานกลาง
- (3) ปฏิบัติตามหน้าที่รับผิดชอบมาก

เพราะ.....

4. ข้าพเจ้าได้มีส่วนช่วยทำงานบ้าน เช่น ทำความสะอาดบ้าน รดน้ำต้นไม้ มากน้อยเพียงใด

- (1) ช่วยทำงานบ้านน้อย
- (2) ช่วยทำงานบ้านปานกลาง
- (3) ช่วยทำงานบ้านมาก

เพราะ.....

5. ข้าพเจ้าชอบช่วยเหลือคนงานบ้าน เช่น ดูแลน้อง ช่วยดูแลพ่อคุณแม่ทำงาน มากน้อยเพียงใด

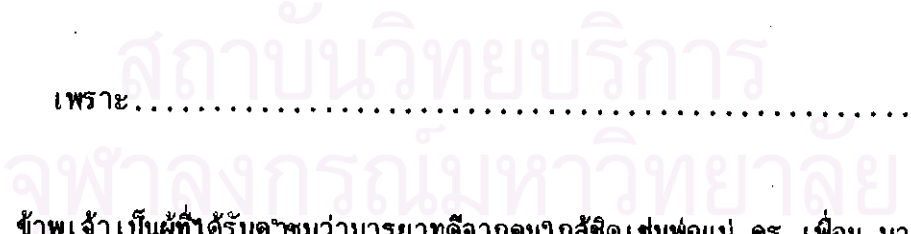
- (1) ชอบช่วยเหลือน้อย
- (2) ชอบช่วยเหลือนปานกลาง
- (3) ชอบช่วยเหลือนมาก

เพราะ.....

6. ข้าพเจ้าเป็นผู้ที่ได้รับความไว้วางใจจากคนใกล้ชิดเช่นพ่อแม่ ครู เพื่อน มากน้อยเพียงใด

- (1) ได้รับความไว้วางใจน้อย
- (2) ได้รับความไว้วางใจเป็นบางครั้ง
- (3) ได้รับความไว้วางใจเสมอ ๆ

เพราะ.....

7. เมื่อมีแขกหรือเพื่อนมาเยี่ยมที่บ้าน ข้าพเจ้าต้อนรับแขกได้ดี มากน้อยเพียงใด

- (1) ต้อนรับแขกได้ไม่ค่อยดี
- (2) ต้อนรับแขกได้ดี เป็นบางครั้ง
- (3) ต้อนรับแขกได้ดีมาก

เพราะ.....

8. ข้าพเจ้าชอบประดิษฐ์ของเล่น ของใช้ จากเศษวัสดุในเวลารว่าง มากน้อยเพียงใด

- (1) ชอบประดิษฐ์ของเล่น ของใช้น้อย
- (2) ชอบประดิษฐ์ของเล่น ของใช้ปานกลาง
- (3) ชอบประดิษฐ์ของเล่น ของใช้มาก

เพราะ.....

9. ในวันหยุดข้าพเจ้าชอบดูโทรทัศน์ตลอดทั้งวัน มากน้อยเพียงใด

- (1) ไม่ค่อยชอบดู
- (2) ชอบดูปานกลาง
- (3) ชอบดูมาก

เพราะ.....

10. ข้าพเจ้าใช้เวลาว่างในแต่ละวันให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและครอบครัว มากน้อยเพียงใด

- (1) ไม่ค่อยเกิดประโยชน์เท่าใด
- (2) เกิดประโยชน์บ้างเป็นบางวัน
- (3) เกิดประโยชน์อย่างมาก

เพราะ.....

11. ข้าพเจ้าคิดว่าสามารถดูแลตนเองในการดำรงชีวิตประจำวันได้ มากน้อยเพียงใด

- (1) ดูแลตนเองยังไม่ค่อยได้
- (2) ดูแลตนเองได้ในบ้างเรื่อง
- (3) ดูแลตนเองได้เป็นอย่างดี

เพราะ.....

12. ข้าพเจ้าปฏิบัติตนเป็นลูกที่ดีของพ่อแม่และครอบครัวได้ มากน้อยเพียงใด

- (1) เป็นลูกที่ไม่ค่อยดี
- (2) เป็นลูกที่ดีเป็นบางครั้ง
- (3) เป็นลูกที่ดีอย่างสม่ำเสมอ

เพราะ.....

13. ข้าพเจ้าชอบเลียนแบบจากตัวอย่างที่พบเห็นในโทรทัศน์ มากน้อยเพียงใด

- (1) ไม่ชอบเลียนแบบ
- (2) ชอบเลียนแบบในบางเรื่อง
- (3) ชอบเลียนแบบที่เห็นทุกเรื่อง

เพราะ.....

14. ข้าพเจ้ารู้จักคิดและหาวิธีการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างรอบคอบและมีเหตุผลมากน้อยเพียงใด

- (1) ไม่เคยคิดและแก้ปัญหาเอง
- (2) คิดและแก้ปัญหาอย่างรอบคอบเป็นบางเรื่อง
- (3) คิดและแก้ปัญหาอย่างรอบคอบเองเสมอ

เพราะ.....

15. ข้าพเจ้าชอบคิดว่าพ่อแม่ไม่รัก ไม่สนใจและไม่เอาใจใส่ มากน้อยเพียงใด

- (1) ไม่เคยคิด
- (2) คิดบ้างเป็นบางครั้ง
- (3) คิดมาเสมอ ๆ

เพราะ.....

16. ข้าพเจ้าคิดว่าการใช้จ่ายเงินประจำวันของข้าพเจ้ามีความเหมาะสม มากน้อยเพียงใด

- (1) ไม่ค่อยเหมาะสม
- (2) เหมาะสมปานกลาง
- (3) เหมาะสมมาก

เพราะ.....

17. เมื่อข้าพเจ้าจะซื้อสินค้าจะคิดถึงข้อดี ข้อเสียในด้านต่าง ๆ ก่อนจะตัดสินใจซื้อ มากน้อยเพียงใด

- (1) ไม่เคยคิดเลย
- (2) คิดบ้างเป็นบางครั้ง
- (3) คิดทุกครั้งที่จะซื้อ

เพราะ.....

18. ข้าพเจ้าคิดว่าการเลือกซื้อสินค้าของข้าพเจ้า ชอบซื้อเลียนแบบเพื่อน มากน้อยเพียงใด

- (1) ซื้อเลียนแบบเพื่อนน้อย
- (2) ซื้อเลียนแบบเพื่อนปานกลาง
- (3) ซื้อเลียนแบบเพื่อนมาก

เพราะ.....

19. ข้าพเจ้าเคยคิดเรื่องการวางแผนการใช้จ่ายเงินและการออมเงินให้กับตนเองมากน้อยเพียงใด

- (1) ไม่มีเคยคิด
- (2) คิดบ้างเป็นบางครั้ง
- (3) คิดทุกครั้งที่จะจ่ายเงิน

เพราะ.....

20. ข้าพเจ้าได้มีส่วนช่วยเหลือครอบครัว ในเรื่องการป้องกันอุบัติเหตุที่จะเกิดขึ้นในครอบครัว มากน้อยเพียงใด

- (1) ไม่มีส่วนช่วย
- (2) มีส่วนช่วยบ้างเป็นบางครั้ง
- (3) มีส่วนช่วยในทุกเรื่อง

เพราะ.....

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 2 แบบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับอักษรหน้าข้อที่ถูกที่สุด

1. ข้อใดเป็นลักษณะของครอบครัวที่อยู่ดีมีสุข
  - ก. ครอบครัวที่ร่ำรวยแต่พ่อแม่แยกกันอยู่
  - ข. ครอบครัวที่มีการใช้จ่ายอย่างฟุ่มเฟือย
  - ค. ครอบครัวที่ไม่มีบุตร
  - ง. ครอบครัวที่ฐานะปานกลาง มีสมาชิกรักใคร่สามัคคี
2. เบญจมาและสมชายแต่งงานแล้วมีฐานะดีมากและตัดสินใจว่าจะมีลูกเพียง 2 คน เพื่อทำทุกสิ่งทุกอย่างเพื่อลูกให้ดีที่สุด การตัดสินใจของเขาถูกต้องหรือไม่
  - ก. ไม่ถูกต้อง เพราะเขาสามารถสร้างคุณภาพชีวิตของคนได้ดี ควรจะมีลูกมาก ๆ
  - ข. ถูกต้อง เพราะการมีสมาชิกจำนวนมากก็จะมีปัญหามากตามไปด้วย
  - ค. ไม่ถูกต้อง เพราะมีความพร้อมที่จะมีลูกหลาย ๆ คนได้และเลี้ยงได้มีความสุข
  - ง. ถูกต้อง เพราะเป็นการสนับสนุนนโยบายการลดประชากรของรัฐ
3. ถ้านักเรียนมีปัญหา เมื่ออยู่บ้านไม่สามารถที่จะแก้ปัญหาได้ นักเรียนจะทำอย่างไร
  - ก. เก็บไว้แล้วพยายามหาทางแก้ปัญหาด้วยตนเอง
  - ข. ปรึกษาเพื่อน ๆ ที่ไว้ใจได้ในโรงเรียน
  - ค. ปรึกษาพ่อแม่เพื่อหาวิธีช่วยแก้ปัญหาให้
  - ง. ปรึกษากับพี่น้องในบ้าน
4. เพราะเหตุใดพ่อแม่จึงอยากให้คุณเรียนสูงทั้ง ๆ ที่พ่อแม่ต้องทำงานหนักมากเพื่อหาเงินมาเป็นค่าใช้จ่ายในการเรียนของคุณ
  - ก. พ่อแม่อยากให้คุณมีความรู้สูง ๆ จะได้เป็นคนมีชื่อเสียงโด่งดัง
  - ข. พ่อแม่อยากให้คุณเป็นคนดี มีความรู้ ทำงานเลี้ยงตัวเองได้
  - ค. พ่อแม่อยากให้คุณลำบากเสียก่อนแล้วค่อยสบาย
  - ง. พ่อแม่อยากให้คุณมีงานทำและเลี้ยงพ่อแม่

5. ครอบครัวหนึ่งพ่อแม่ต้องหย่าและแยกกันอยู่พ่อแม่มีภรรยาใหม่ปล่อยให้ลูกอยู่กับแม่ตามลำพัง ลูกควรปฏิบัติตัวอย่างไรที่ดีที่สุด
  - ก. ประพาศติดนเป็นคนเกเร เพื่อเรียกร้องความสนใจ
  - ข. ก่อความรกรรยาใหม่ เพื่อให้พ่อกลับมาหาแม่
  - ค. อยู่แบบเงียบสงบ เก็บตัวไม่ยอมทำอะไรเลย
  - ง. มีความรับผิดชอบตนเองและดูแลแม่
6. ถ้านักเรียนอยู่บ้านคนเดียว มีผู้ชายทำทางสุขภาพเรียบร้อยมาเรียกที่หน้าบ้าน นักเรียนไม่เคยรู้จักมาก่อน จะทำอย่างไร
  - ก. เปิดประตูเชิญเข้ามาในบ้าน เพราะทำทางดีคงไม่มีอันตราย
  - ข. ทักทายถามชื่อและฐานะแล้วนัดให้มาใหม่เมื่อพ่อแม่อยู่บ้าน
  - ค. ตะโกนเรียกข้าง ๆ บ้านให้มาอยู่เป็นเพื่อน
  - ง. นั่งดูโทรทัศน์อยู่ในบ้านเฉยๆไม่สนใจ
7. เมื่อผู้ใหญ่หนึ่งคุยกันอยู่ใครปฏิบัติตัวได้ถูกต้องเหมาะสมที่สุด
  - ก. สุดาเปิดโทรทัศน์ดูและให้ผู้ใหญ่ดูด้วย
  - ข. สุนัขวิ่งเสียงดังผ่านผู้ใหญ่ออกไป
  - ค. สุไฟเข้าร่วมฟังและสนทนาด้วย
  - ง. สุรินานำมาให้แขกและเดินออกไปอย่างสุภาพ
8. นักเรียนที่ไม่ได้ทำการบ้านส่วนใหญ่วางเวลาในการดูโทรทัศน์ และไปเล่นกับเพื่อน ผู้ปกครองก็ไม่สนใจที่จะดูแลและปล่อยตามสบาย นักเรียนได้ข้อสรุปอย่างไร
  - ก. นักเรียนมีนิสัยที่เกียจไม่ชอบทำการบ้าน
  - ข. ความสนใจดูแลของผู้ปกครองมีผลกระทบต่อการทำงานบ้านของนักเรียน
  - ค. นักเรียนชอบเล่นและดูโทรทัศน์จะทำการบ้านเสร็จอย่างรวดเร็ว
  - ง. ผู้ปกครองไม่ทำการบ้านให้นักเรียน
9. วิธีการปฏิบัติใดที่ไม่ได้ช่วยให้งานเสร็จตรงเวลา
  - ก. กำหนดวันและทำตารางการปฏิบัติงาน
  - ข. กำหนดจำนวนเวลาที่ใช้ในการทำงานให้เสร็จ
  - ค. จัดหางานที่ไม่ชอบและยากไว้ทำในตอนใกล้หมดเวลา
  - ง. จัดลำดับการทำงานวางแผนใดควรทำก่อน งานใดควรทำทีหลัง

10. ข้อใดเป็นการใช้เวลาว่างในช่วงเปิดเทอมได้อย่างเหมาะสมที่สุด
- ไปเข้าค่ายพักแรมเพื่อศึกษาธรรมชาติและความรู้ต่าง ๆ ในการอยู่ร่วมกัน
  - ไปเที่ยวต่างประเทศกับคณะจัดท่องเที่ยวต่าง ๆ
  - ไปเล่นกับเพื่อน ๆ ตามบ้าน และเที่ยวตามห้างสรรพสินค้า
  - ดูโทรทัศน์ ฟังเพลง เล่นวีดีโอเกม อ่านหนังสือการ์ตูน
11. ครอบครัวหนึ่งพ่อเมาสุราทุกวัน แม่เล่นการพนัน ลูกขาดเรียนเป็นประจำ สมาชิกทุกคนในครอบครัวควรปรับปรุงตนในเรื่องใดมากที่สุด
- ความมั่งคั่ง ประหยัดในการใช้จ่ายของตนเองและครอบครัว
  - ความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณและพ่อแม่
  - ความรับผิดชอบต่อตนเองและครอบครัว
  - ความซื่อสัตย์ต่อตนเองและครอบครัว
12. สุทธิชัยกับกาญจนา เลี้ยงลูกโดยนำมาให้ลูกทำงานเลขนอกรอกตั้งใจเรียนหนังสือให้ดีที่สุด เขาทั้งคู่มีวิธีการเลี้ยงลูกถูกต้องหรือไม่
- ไม่ถูกต้อง เพราะลูกจะเสียนิสัยไม่ยอมทำอะไรเลย
  - ถูกต้อง เพราะลูกยังอยู่ในวัยเรียนยังไม่ต้องทำงานอย่างอื่น
  - ไม่ถูกต้อง เพราะการฝึกให้ทำงานนอกเหนือจากการเรียนเป็นการฝึกความรับผิดชอบ และทักษะในการทำงาน
  - ถูกต้อง เพราะเด็กในวัยเรียนไม่ต้องรับผิดชอบงานส่วนอื่น
13. บัณฑิตยาเสพติดในเด็กและวัยรุ่น ส่วนมากมักเกิดจากปัญหาการขาดความอบอุ่นภายในครอบครัว เป็นความจริงหรือไม่
- จริง เพราะเด็กจะหันไปพึ่งความอบอุ่นจากเพื่อนหรือคนอื่น ซึ่งอาจชักนำไปทางไม่ดี ก็จะเกิดปัญหา
  - ไม่จริง เพราะสภาพของสังคมมีคนติดยาเสพติดทำให้เด็กและวัยรุ่นเห็นตัวอย่างและอยากทดลอง
  - ไม่จริง เพราะการติดยาเสพติดไม่ได้เป็นผลมาจากการขาดความอบอุ่นในครอบครัว
  - จริง เพราะถ้าครอบครัวให้ความอบอุ่นเด็กก็就不用สนใจผู้อื่นเลย

14. "ถ้าทุกคนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาของครอบครัว ความสงบสุขก็จะเกิดขึ้นในครอบครัว"
 คากสาวนี้ถูกต้องหรือไม่
- ถูกต้อง เพราะการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาช่วยลดปัญหาต่าง ๆ ได้ตามบทบาทและหน้าที่ของตน
  - ถูกต้อง เพราะทุกคนในครอบครัวมีสิทธิทุกอย่างเท่าเทียมกัน
  - ไม่ถูกต้อง เพราะปัญหาต่าง ๆ จะเกิดขึ้นที่ควรเป็นผู้ที่คนนั้นต้องเป็นผู้แก้เอง
  - ไม่ถูกต้อง เพราะปัญหาต่าง ๆ ในครอบครัวต้องเป็นหน้าที่ของพ่อแม่ที่จะดูแลแก้ไข
15. ถ้ามีคนที่นักเรียนรู้จักหรือไม่รู้จักก็ตามมาชักชวนให้นักเรียนทดลองทำในสิ่งไม่ดี เช่น การเสพยาเสพติด ลักขโมย ฯลฯ นักเรียนจะทำอย่างไร
- ทดลอง เพราะอยากรู้อยากเห็นอยากทดลองว่าจะเป็นอย่างไร
  - ทดลอง เพราะเห็นคนอื่น ๆ ทำแล้วรู้สึกว่าจะมีความสุข
  - ไม่ทดลอง เพราะรู้ว่าเป็นสิ่งที่ไม่ดีกลัวมีความผิด และพ่อแม่เสียใจ
  - ไม่ทดลอง เพราะไม่อยากยุ่งเกี่ยวกับผู้อื่น
16. เด็กชายสันติสุข เป็นลูกคนกลางในจำนวนพี่น้อง 3 คน และรู้สึกว่าตนเป็นส่วนเกิน เพราะถูกว่าเสมอว่าเกเร ไม่รับผิดชอบงาน เด็กชายสันติสุขจะทำอย่างไรเพื่อให้ครอบครัวมีความสุข
- หนีออกจากบ้านไปอยู่ที่อื่น
  - ศึกษาพระธรรมเพื่อฝึกปฏิบัติตน
  - ทำเฉย ๆ และไม่ยุ่งเกี่ยวกับคนอื่น ๆ
  - พูดคุยปรึกษาปัญหาต่าง ๆ กับพ่อแม่และหาทางแก้ไข
17. การอยู่ร่วมกันในบ้านที่อยู่ติดหรือใกล้เคียงกันควรปฏิบัติอย่างไรดีที่สุด
- เปิดเครื่องเสียงให้ดัง ๆ เพื่อข้าง ๆ บ้านจะได้ฟังด้วย
  - ไม่ต้องสนาใจคนรอบข้างเพราะไม่มีส่วนที่ต้องเกี่ยวข้องกับข้าง
  - ทำความรู้สึก เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ สร้างสัมพันธ์ที่ดีกับข้าง ๆ บ้าน
  - ปฏิบัติตนไม่ให้เดือดร้อนต่อผู้อื่นแล้วอยู่เฉย ๆ ก็พอ
18. นักเรียนคิดว่าครอบครัวจะมีอิทธิพลต่อสังคมอย่างไร
- ครอบครัวช่วยสร้างความมั่นคงให้แก่สังคม
  - ครอบครัวช่วยสร้างความเจริญให้แก่สังคม
  - ครอบครัวสร้างปัญหาและการระแวกสังคม
  - ครอบครัวเป็นสิ่งที่สร้างหรือทำลายความเจริญก้าวหน้าของสังคมได้

19. ถ้านักเรียนเห็นเพื่อนมีของใช้ดี ๆ ซึ่อาหารขนมที่มีราคาแพงแต่นักเรียนไม่มีเงินพอในการใช้จ่าย นักเรียนจะทำอย่างไร
- ไปขอเงินพ่อแม่มาซื้อจะได้เหมือนเพื่อน
  - เลือกซื้อของที่จำเป็นและพอจะมีเงินซื้อได้
  - ไปหางานพิเศษทำเพื่อนำเงินมาซื้อสิ่งของที่ต้องการ
  - ขอยืมเงินเพื่อนมาซื้อก่อนแล้วจะเอามาใช้ให้ทีหลัง
20. เด็กหญิงนัท ได้ยินพ่อแม่บวารถเรื่องค่าใช้จ่ายสูง เงินไม่ค่อยพอจ่าย แต่ไม่ยอมกาให้ลูกรู้เพราะกลัวลูกจะอาย และไม่คิดเทียบเพื่อนการกระทำของพ่อแม่ถูกต้องหรือไม่
- ถูกต้อง เพราะพ่อแม่ต้องมีหน้าที่หาเงินมาให้ลูกใช้
  - ถูกต้อง เพราะลูกยังเด็กจึงอยากมีอะไรให้เหมือนเพื่อน
  - ไม่ถูกต้อง เพราะควรให้ลูกมีส่วนร่วมในปัญหาและช่วยแก้ปัญหา
  - ไม่ถูกต้อง เพราะลูกต้องรับรู้สภาพความจำเป็นจริงของครอบครัวและปรับตัวเอง
21. ถ้านักเรียนพบว่าพ่อแม่มีปัญหาเรื่องการเงินภายในบ้านไม่ค่อยพอใช้จ่าย และต้องทำงานเพิ่มเพื่อให้มีเงินพอใช้ นักเรียนจะช่วยเหลือพ่อแม่ได้อย่างไร
- อยู่เฉย ๆ ไม่ต้องทำอะไร
  - หารายได้จากการทำงานพิเศษ
  - ช่วยกันประหยัดรายจ่ายประจำทุกอย่างที่จะประหยัดได้
  - ลาออกจากโรงเรียนแล้วหางานทำเพื่อช่วยเหลือครอบครัว
22. ในการเลือกซื้อสินค้าต่าง ๆ สิ่งที่ควรคำนึงถึงเป็นอันดับแรก ได้แก่
- สถานที่ในการไปเลือกซื้อสินค้า
  - สินค้าที่เลือกซื้อต้องมีราคาถูก ๆ
  - ขนาดและปริมาณของสินค้าที่เลือกซื้อ
  - ความจำเป็นของการใช้สินค้าต่อผู้ซื้อ
23. นักเรียนจะซื้อสินค้าชนิดหนึ่งมีหลักการพิจารณาว่าสินค้านั้นมีคุณภาพได้อย่างไร
- ดูจากภาพโฆษณาทางโทรทัศน์ และหนังสือพิมพ์มาก ๆ
  - สินค้านั้นมีการวางขายมานานหลายสิบปี
  - สินค้านั้นเป็นยี่ห้อที่รู้จักกันอย่างแพร่หลาย
  - มีการรับรองคุณภาพมาตรฐานของสินค้าของหน่วยงานราชการ

24. ใครเป็นผู้รู้จักการใช้อุปกรณ์เครื่องใช้ภายในบ้านอย่างถูกต้องและประหยัดที่สุด
- มาดริด เสื้อผ้าที่ละมาก ๆ พรหมน้ำให้เปียกและจะได้รีดที่เรียบ
  - ปักซื้อขนมและอาหารมาแช่ในตู้เย็นจนเต็มตู้และเปิดหีบขนมบ่อย ๆ
  - กึ่งชอบเปิดพัดลมและนอนหมอนผ้าด้วย
  - ถ่ายใช้หม้อหุงข้าวไฟฟ้าขนาดพอดีและเช็ดหม้อชั้นในให้แห้งก่อนเสียบปลั๊ก
25. บุคคลต่อไปนี้มีการวางแผนการใช้จ่ายที่ดีที่สุด
- แอนเลือกซื้อสินค้าลดราคาไว้ใช้ตลอดเดือน
  - แนนแบ่งเงินเดือนไว้ใช้ในด้านต่าง ๆ อย่างครบถ้วน และแบ่งออมไว้ด้วย
  - ยูเอเอาเงินที่เก็บไว้จ่ายค่าเล่าเรียนไปซื้ออย่างอื่น
  - แคทไม่มีเงินเดือนประจำจึงซื้อรถยนต์เงินผ่อน
26. ศรีชัย อยู่ในครอบครัวที่ร่ำรวยแต่เขาได้เงินค่าอาหารกลางวันน้อยกว่าเพื่อน ๆ เพราะ
- พ่อต้องการฝึกนิสัยการประหยัดและให้รู้จักคุณค่าของเงิน การกระทำของพ่อแม่เป็นอย่างไร
- ถูกต้อง เพราะการประหยัดและรู้จักคุณค่าของการใช้เงินเป็นนิสัยที่ดี
  - ถูกต้อง เพราะพ่อเป็นคนที่ตระหนี่จึงได้รวย
  - ไม่ถูกต้อง เพราะลูกจะอายเพื่อน ๆ ที่ได้เงินน้อย
  - ไม่ถูกต้อง เพราะเงินของพ่อมีมากมายถึงใช้อย่างไรก็ไม่หมด
27. ซ้อเคไม่เข้าประชุมชี้แจงของการวางแผนการใช้จ่ายและการออมทรัพย์ในครอบครัว
- เพื่อจัดแบ่งเงินสำหรับใช้จ่ายในสิ่งต่าง ๆ และสำหรับการออมอย่างเพียงพอ
  - เพื่อกันเงินส่วนหนึ่งสำหรับการซื้อของฟุ่มเฟือยที่ต้องการ
  - เพื่อแก้ปัญหของความเป็นหนี้และสามารถมีเงินใช้อย่างเพียงพอ
  - เพื่อเพิ่มพูนรายได้ของครอบครัวจากการออมทรัพย์
28. อะไรเป็นสาเหตุที่สำคัญของการเกิดอุบัติเหตุในบ้าน
- ความมีระเบียบและรักษาความสะอาดภายในบ้าน
  - ความละเอียดรอบคอบในการตรวจสอบอุปกรณ์ต่าง ๆ ภายในบ้าน
  - ความประมาทและความรู้เท่าไม่ถึงการณ์
  - ความไม่รับผิดชอบในการทำงานบ้าน

29. การใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าอย่างไรไม่ถูกต้อง
- อุปกรณ์และเครื่องใช้ทุกชนิดควรวางที่ได้มาตรฐาน
  - อุปกรณ์ไฟฟ้าที่ใช้ภายนอกบ้านหรืออาคาร ควรวางชนิดที่กันน้ำได้
  - อย่าเปิดเครื่องใช้ไฟฟ้าในขณะที่ตัวเปียก หรืออยู่ในที่ชื้นแฉะ
  - ใช้เต้าเสียบปลั๊กเครื่องใช้ไฟฟ้าหลาย ๆ ชนิดร่วมกันเพื่อเป็นการประหยัด
30. ถ้านักเรียนพบคนกำลังถูกไฟฟ้าดูด นักเรียนจะช่วยเหลืออย่างไร
- ใช้มือดึงตัวผู้กำลังถูกไฟดูดกระชากแรง ๆ ให้นำกระแสไฟฟ้า
  - ใช้ผ้าที่เปียกชื้นคล้องตัวของผู้ที่ถูกไฟดูด แล้วดึงออกให้พ้นกระแสไฟฟ้า
  - ใช้เชือกหรือผ้าแห้งคล้องแขน ขา หรือตัวผู้ถูกไฟดูดให้พ้นกระแสไฟฟ้า
  - ตัดกระแสไฟฟ้าโดยการปิดสวิตช์อุปกรณ์ไฟฟ้านั้น

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ค

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ

คำชี้แจง โปรดพิจารณารายละเอียดของหลักสูตรหน่วยที่ 2 ชีวิตในบ้าน กลุ่มสร้างเสริม-
ประสบการณ์ชีวิตแล้วแสดงความคิดเห็นลงในแบบประเมินตามรายการต่อไปนี้
โดยเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องตามความคิดเห็นของท่าน พร้อมทั้งให้
ข้อเสนอแนะสิ่งที่จะต้องปรับปรุง

รายการเกี่ยวกับหลักสูตร	เหมาะสม			ปรับปรุง	สิ่งที่ควรปรับปรุง
	3	2	1		
1. หลักการ					
1.1 มีความชัดเจนของจุดเน้น					
1.2 กำหนดภาพรวมของหลักสูตรชัดเจน					
1.3 กำหนดรายละเอียดของเนื้อหาได้ครอบคลุม					
1.4 สามารถนำไปปฏิบัติได้					
2. จุดประสงค์					
2.1 แสดงพฤติกรรมเฉพาะด้านชัดเจน					
2.2 แสดงจุดประสงค์แต่ละข้อชัดเจน					
2.3 ลำดับตามความสำคัญของจุดประสงค์					
2.4 ครอบคลุมตามหลักการของหลักสูตร					
3. เนื้อหาสาระ					
3.1 เรียงลำดับเนื้อหาวิชาสัมพันธ์ต่อเนื่อง					
3.2 แบ่งคาบเวลายานเนื้อหาสาระแต่ละแผน					
3.3 มีความสอดคล้องของจุดประสงค์กับเนื้อหา					

รายการเกี่ยวกับหลักสูตร	เหมาะสม			ปรับปรุง	สิ่งที่ควรปรับปรุง
	3	2	1		
3.4 กำหนดเนื้อหาในแผนการสอน					
แผนการสอนที่ 1					
แผนการสอนที่ 2					
แผนการสอนที่ 3					
แผนการสอนที่ 4					
แผนการสอนที่ 5					
แผนการสอนที่ 6					
แผนการสอนที่ 7					
แผนการสอนที่ 8					
แผนการสอนที่ 9					
แผนการสอนที่ 10					
แผนการสอนที่ 11					
แผนการสอนที่ 12					
3.5 มีความเหมาะสมของเนื้อหาสาระกับสภาพ ของสังคมปัจจุบัน					
4. การเรียนการสอน					
4.1 มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์					
4.2 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนกับเนื้อหา					
4.3 มีความเหมาะสมของวัยและวุฒิภาวะของเด็ก					
4.4 มีความเหมาะสมของเวลา					
4.5 จัดการลำดับขั้นตอนในการสอน					
4.6 ใช้สื่อการสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหา					

รายการเกี่ยวกับหลักสูตร	เหมาะสม			ปรับปรุง	สิ่งที่ควรปรับปรุง
	3	2	1		
4.7 ใช้กิจกรรมการเรียนการสอน					
4.8 เปิดโอกาสให้ผู้เรียนร่วมกิจกรรม					
4.9 ส่งเสริมให้ฝึกการสังเกต รวบรวมข้อมูล คิดวิเคราะห์ อภิปรายสรุปอย่างมีเหตุผล					
4.10 การส่งเสริมให้นักความรู้ไปใช้ชีวิตประจำวัน					
5. การวัดผลและการประเมินผล					
5.1 เสนอแนะแนวทางการประเมินผลสอดคล้อง กับจุดประสงค์					
5.2 เสนอแนะวิธีการประเมินผลได้ชัดเจน					
5.3 ความเหมาะสมของเครื่องมือที่ใช้วัด					
5.4 ความชัดเจนของเกณฑ์การประเมิน					

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบประเมินเอกสารประกอบหลักสูตร

หลักสูตรหน่วยที่ 2 ชีวิตในบ้าน กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต
แผนการสอนที่.....เรื่อง.....

คำชี้แจง โปรดพิจารณารายละเอียดของแผนการสอน บัตรงาน ใบความรู้ แล้วแสดงความคิดเห็น
หรือข้อเสนอแนะ โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องตามความคิดเห็นของท่าน

ระดับความคิดเห็น	3	หมายถึง	มาก
	2	หมายถึง	ปานกลาง
	1	หมายถึง	น้อย

รายการเกี่ยวกับหลักสูตร	เหมาะสม			ปรับปรุง	สิ่งที่ควรปรับปรุง
	3	2	1		
1. ท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องนี้ อย่างไร. ก. ชื่อแผนการสอน ข. ความคิดรวบยอดกับเนื้อหา ค. จุดประสงค์ ความชัดเจนของพฤติกรรม ความเป็นไปได้ของกิจกรรม สอดคล้องกับความคิดรวบยอด					

รายการเกี่ยวกับหลักสูตร	เหมาะสม			ปรับปรุง	สิ่งที่ควรปรับปรุง
	3	2	1		
ง. เนื้อหาในแผนการสอน สอดคล้องกับจุดประสงค์ ความถูกต้องของเนื้อหา ความเหมาะสมกับบุคลิกภาวะ การจัดลำดับเนื้อหา ความเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน ความเหมาะสมกับเวลา สอดคล้องกับสภาพสังคม					
จ. กิจกรรมการเรียนการสอน ความสอดคล้องกับจุดประสงค์ ความเหมาะสมกับเนื้อหาวิชา ความเหมาะสมกับบุคลิกภาวะ ความเหมาะสมกับเวลา การจัดลำดับกิจกรรม การดำเนินการสอนชัดเจน					
ฉ. สื่อและการใช้สื่อการเรียน วยความรู้ 1) เหมาะสมกับจุดประสงค์ 2) เหมาะสมกับระดับชั้น 3) ความชัดเจนของเนื้อหา วัสดุอุปกรณ์ 1) สอดคล้องกับเนื้อหา กิจกรรม					

รายการเกี่ยวกับหลักสูตร	เหมาะสม			ปรับปรุง	สิ่งที่ควรปรับปรุง
	3	2	1		
2) ความสะดวกในการจัดหา 3) ความสะดวกในการใช้ ช. การวัดผลประเมินผล ความสอดคล้องกับจุดประสงค์ ความครอบคลุมเนื้อหา ความเหมาะสมของเครื่องมือ แบบประเมินผลการเรียน					

3. ข้อเสนอแนะอื่น ๆ .....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

(ลงชื่อ).....ผู้ประเมิน

แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร

- คำชี้แจง 1. แบบสอบถามนี้สำหรับนักเรียนกลุ่มทดลองใช้หลักสูตรหน่วยที่ 2 ชีวิตในบ้าน
กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
2. โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียน
เกี่ยวกับหลักสูตรหน่วยที่ 2 ชีวิตในบ้าน กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

รายการ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มีเลย
1. นักเรียนมีความคิดเห็นอย่างไรต่อบทเรียนที่เรียนจบไปแล้ว					
1.1 บทเรียนมีความน่าสนใจ					
1.2 บทเรียนทำให้ความรู้เรื่องการค้ารงชีวิตที่เหมาะสม					
1.3 บทเรียนช่วยทำให้มีการปรับตัวในการอยู่ร่วมกับครอบครัวได้อย่างมีความสุขขึ้น					
1.4 บทเรียนช่วยมีความคิด มีเหตุผลเพิ่มมากขึ้น					
1.5 บทเรียนช่วยทำให้มีความระมัดระวังในการใช้เงิน					
2. ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน					
2.1 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบหลักสูตรนี้มีความน่าสนใจ					
2.2 นักเรียนสนุกสนานและได้ความรู้ในการมีส่วนร่วมปฏิบัติกิจกรรมตามหลักสูตร					
2.3 นักเรียนได้ประสบการณ์จากการเรียนที่มีการฝึกให้รู้จักการคิด วิเคราะห์ อภิปรายสรุป ตัดสินใจอย่างมีเหตุผล					

รายการ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มีเลย
2.4 นักเรียนต้องการให้ครูสอนแบบบอกให้จดและไม่ต้องมีกิจกรรมอื่น ๆ					
3. ด้านการใช้สื่อและอุปกรณ์					
3.1 การเรียนรู้จากประสบการณ์ต่าง ๆ ทำให้การสนุกและน่าสนใจ					
3.2 การเรียนโดยยกกรณีตัวอย่างใกล้เคียงความเป็นจริง ทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ดี					
3.3 การเรียนโดยเข้าใจความรู้ทำให้นักเรียนได้ความรู้เพิ่มขึ้น					
3.4 นักเรียนต้องการฝึกความรับผิดชอบด้วยบัตรงาน					
3.5 นักเรียนต้องการให้ครูสอนโดยใช้บัตรเพื่อจะได้ช่วยกันศึกษาหาความรู้					
3.6 นักเรียนต้องการให้ครูสอนโดยการใช้อุปกรณ์และสื่อการสอนเรื่องอื่น ๆ ด้วย					

ชื่อเสนอแนะ .....

.....
 .....
 .....
 .....

แบบสัมภาษณ์
สำหรับครูผู้สอนและศึกษานิเทศก์

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสภาพปัญหาความต้องการของการดำรงชีวิตในบ้าน

1. ในการดำรงชีวิตในบ้านของสภาพสังคมกรุงเทพมหานครในปัจจุบัน ในเรื่องต่าง ๆ เหล่านี้ ท่านมีปัญหอะไรบ้าง เช่น

- 1.1 เศรษฐกิจไม่ดีค่าครองชีพสูง.....
- .....
- 1.2 การจราจรที่ติดขัด.....
- .....
- 1.3 การหย่าร้าง ครอบครัวแตกแยก.....
- .....
- 1.4 อิทธิพลของสื่อมวลชนที่หลากหลาย.....
- .....
- 1.5 แหล่งการค้ามีความเจริญสูง.....
- .....

2. ท่านมีวิธีการที่จะช่วยในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างไรบ้าง เช่น

- 2.1 ฝึกให้มีความรู้และเข้าใจการอยู่ร่วมกันในครอบครัว.....
- .....
- 2.2 ฝึกให้รู้จักรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม.....
- .....
- 2.3 ฝึกให้เป็นผู้มีเหตุผล และรู้จักแก้ปัญหา.....
- .....

ตอนที่ 2 เกี่ยวกับเรื่องสภาพปัญหาในการจัดการเรียนการสอนหน่วยที่ 2 ชีวิตในบ้าน

1. ท่านคิดว่าเนื้อหาหน่วยที่ 2 ชีวิตในบ้านที่กำหนดไว้ในหลักสูตรมีความเหมาะสมกับสภาพในปัจจุบันของสังคมกรุงเทพมหานครหรือไม่ อย่างไร เช่น

1.1 ด้านเนื้อหา.....

.....

1.2 ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน.....

.....

1.3 ด้านการวัดและประเมินผล.....

.....

2. จากสภาพจริงในการดำเนินชีวิตของสังคมในปัจจุบันของนักเรียนกับเนื้อหาหน่วยที่ 2 ชีวิตในบ้าน ท่านคิดว่านักเรียนที่เรียนอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สมควรที่จะเรียนรู้อะไรเพิ่มเติมจากสิ่งที่หลักสูตรกำหนดไว้แล้ว เช่น

2.1 เรื่องการแก้ปัญหาต่าง ๆ.....

.....

2.2 เรื่องคุณธรรม จริยธรรม.....

.....

2.3 เรื่องการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม.....

.....

2.4 เรื่องการศึกษาเทคโนโลยีใหม่ ๆ.....

.....

3. ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

.....

.....

.....

แบบสัมภาษณ์

สำหรับผู้ปกครองในกรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 1 สภาพปัญหา ความต้องการในการดำรงชีวิตในบ้าน ในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ด้านลักษณะของความเป็นอยู่ในครอบครัว การอยู่ร่วมกันในบ้าน เช่น

1.1 ให้ความเข้าใจในการอยู่ร่วมกัน.....

.....

1.2 ให้ความรับผิดชอบต่อตนเองได้ตามสมควร.....

.....

1.3 ให้สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพความเป็นอยู่ในครอบครัว.....

.....

1.4 อื่น ๆ.....

.....

2. ด้านอิทธิพลของสื่อมวลชนที่มีผลต่อการดำรงชีวิตในบ้าน เช่น หนังสือบันเทิงต่าง ๆ

วิทยุ โทรทัศน์ ฯลฯ เช่น

2.1 การใช้เวลาอยู่กับสื่อต่าง ๆ .....

.....

2.2 อิทธิพลที่มีผลต่อเด็ก.....

.....

2.3 อื่น ๆ .....

.....

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3. ด้านเศรษฐกิจ ที่มีผลกระทบต่อการดำรงชีวิตในบ้าน เช่น รายได้ ใช้จ่าย ฯลฯ

3.1 ภาวะค่าใช้จ่ายสูง.....

.....

3.2 ค่าใช้จ่ายในการใช้จ่าย.....

.....

3.3 อื่น ๆ .....

.....

4. ปัญหาด้านอื่น ๆ ที่มีผลกระทบต่อการดำรงชีวิตในบ้าน เช่น

4.1 สภาพแวดล้อม .....

4.2 การจราจร.....

4.3 ยาเสพติด.....

4.4 ค่าใช้จ่ายในการรับประทานอาหาร.....

5. ท่านมีความต้องการให้เด็กในปกครองของท่านเรียนรู้อะไรที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในบ้าน นอกเหนือจากการเรียนเนื้อหาหลักสูตร เช่น

5.1 การวางตัวให้เหมาะสมกับความเป็นอยู่.....

5.2 การช่วยเหลือตนเองและผู้อื่น.....

5.3 การป้องกันภัยต่าง ๆ .....

5.4 การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์.....

5.5 การปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม.....

หมายเหตุ เนื้อหา หน่วยที่ 2 ชีวิตในบ้าน ตามที่หลักสูตรกำหนดไว้

1. ลักษณะของครอบครัวที่อยู่ดีมีสุข

2. เศรษฐกิจภายในครอบครัว

3. การเลี้ยงดูทารกและการอบรมเลี้ยงดูเด็ก

4. อิทธิพลของครอบครัวที่มีต่อสังคม

แบบสัมภาษณ์

สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับความต้องการในการดำรงชีวิตของคนในสังคมกรุงเทพมหานคร .

1. ในครอบครัวของนักเรียนมีความต้องการอะไรบ้าง

1.1 เรื่องเกี่ยวกับครอบครัว เช่น ความสัมพันธ์และการปรับตัวในครอบครัว การ
อบรมเลี้ยงดู การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ ฯลฯ

ความต้องการ.....
.....
.....

ความเป็นจริง.....
.....
.....

1.2 เรื่องเกี่ยวกับอิทธิพลของสื่อมวลชนต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อการดำรงชีวิตในบ้าน
เช่น ค่านิยมที่เผยแพร่ในกลุ่มวัยรุ่น การเลียนแบบพฤติกรรมที่ไม่ดี ฯลฯ

ความต้องการ.....
.....
.....

ความเป็นจริง.....
.....
.....

1.3 เรื่องเกี่ยวกับเศรษฐกิจในครอบครัว เช่น ฐานะทางการเงิน และการใช้จ่าย
เงินในการซื้อสินค้าต่าง ๆ การใช้จ่ายอย่างสมฐานะ ฯลฯ

ความต้องการ.....
.....
.....

ความเป็นจริง.....
.....
.....

2. นักเรียนมีความต้องการในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ใด อย่างไร

.....

.....

.....

ตอนที่ 2 เกี่ยวกับปัญหาดังกล่าว ในการเรียนการสอน

1. นักเรียนคิดว่าการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต หน่วยที่ 2 ชีวิตในบ้าน นักเรียนมีความพอใจในการเรียนรู้เนื้อหาสาระที่กำหนดให้หรือไม่ และพอใจกับคะแนนที่ได้หรือไม่

พอใจ เพราะ.....

.....

.....

ไม่พอใจ เพราะ.....

.....

.....

2. นักเรียนคิดว่าเนื้อหาหน่วยที่ 2 ชีวิตในบ้าน มีความสอดคล้องเหมาะสมกับการนำไปใช้ในการดำรงชีวิตในปัจจุบันหรือไม่ อย่างไร

เหมาะสม เพราะ.....

.....

.....

ไม่เหมาะสม เพราะ.....

.....

.....

3. นักเรียนมีความต้องการที่จะเรียนรู้สิ่งที่มีประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตในปัจจุบันเพิ่มเติมจากการเรียนหน่วยที่ 2 ชีวิตในบ้าน อีกหรือไม่ และเรียนเรื่องอะไร เช่น การสร้างความสัมพันธ์ที่ดี

.....

.....

.....

ภาคผนวก ง

ตัวอย่างการวิเคราะห์ข้อมูล

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตัวอย่างการวิเคราะห์ข้อมูล

การคำนวณหาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังแสดงในตาราง

ตารางที่ 13 แสดงค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ข้อที่	p	r	ข้อที่	p	r
1	.65	.52	16	.65	.52
2	.78	.29	17	.75	.39
3	.70	.44	18	.55	.42
4	.79	.51	19	.79	.32
5	.70	.65	20	.66	.55
6	.75	.39	21	.70	.26
7	.62	.45	22	.58	.49
8	.51	.50	23	.58	.49
9	.70	.26	24	.53	.26
10	.57	.50	25	.66	.34
11	.70	.65	26	.57	.50
12	.75	.58	27	.75	.58
13	.66	.36	28	.46	.60
14	.58	.36	29	.54	.56
15	.54	.56	30	.79	.51

ตารางที่ 14 คะแนนเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

$\bar{x}$	f	fx	fx ²
28	1	28	784
27	5	135	3645
26	2	52	1352
25	1	25	625
24	3	72	1728
16	2	32	512
15	2	30	450
14	2	28	392
13	2	26	338
12	3	36	432
11	1	11	121
	N = 24	fx = 475	fx² = 10379

หาค่าเฉลี่ย โดยวิธีสูตร $\bar{X} = \frac{fx}{N}$

$$= \frac{475}{24}$$

$$= 19.79$$

หาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้สูตร

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum X^2}{N} - \left[\frac{\sum X}{N} \right]^2}$$

$$= \sqrt{\frac{10379}{24} - \left[\frac{475}{24} \right]^2}$$

$$= \frac{10379}{24} - \frac{225625}{576}$$

$$= 432.46 - 391.71$$

$$= 40.75$$

$$S.D. = 6.38$$

และได้ค่าความแปรปรวน $S^2 = 40.75$

การหาค่าความเที่ยงของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้สูตร

$$r_{xx} = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{pq}{s^2} \right]$$

$$= \frac{30}{29} \left[1 - \frac{6.56}{40.75} \right]$$

$$= \frac{30}{29} \left[1 - 0.16 \right]$$

$$= 1.034 \times 0.84$$

$$= 0.87$$

ค่าความเที่ยงของแบบทดสอบทั้งฉบับ เท่ากับ 0.87

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนและหลังการทดลอง รายละเอียด
เสนอในตารางที่ 15

ตารางที่ 15 ผลการเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนและหลังการทดลอง
โดยการทดสอบค่า t (t -test dependent)

นักเรียน คนที่	คะแนนทดสอบ		ความแตกต่างของคะแนน	
	ก่อนทดลอง	หลังทดลอง	D	D ²
1	24	27	3	
2	23	25	2	4
3	30	29	-1	-
4	12	25	13	169
5	27	28	1	1
6	27	29	2	4
7	23	27	4	16
8	25	27	2	4
9	27	29	2	4
10	25	26	1	1
11	25	26	1	1
12	26	27	1	1
13	20	24	4	16
14	22	26	4	16
15	19	28	9	81
16	23	25	2	4
17	25	28	3	9

ตารางที่ 15 ผลการเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนและหลังการทดลอง โดย
การทดสอบค่า t (t-test dependent) (ต่อ)

นักเรียน คนที่	คะแนนทดสอบ		ความแตกต่างของคะแนน	
	ก่อนทดลอง	หลังทดลอง	D	D ²
18	25	27	2	4
19	26	28	2	4
20	26	26	-	-
21	20	21	1	1
22	19	26	7	49
23	28	29	1	1
24	26	27	1	1
25	26	27	1	1
26	28	29	1	1
27	27	28	1	1
28	26	27	1	1
29	30	29	-1	-
30	25	25	-	-
31	25	27	2	4
32	26	28	2	4
33	27	28	1	1
34	20	25	5	25
35	24	26	2	4
36	18	22	4	16
37	25	27	2	4

ตารางที่ 16 ผลการเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนและหลังการทดลอง โดย
การทดสอบค่า t (t-test dependent) (ต่อ)

นักเรียน คนที่	คะแนนทดสอบ		ความแตกต่างของคะแนน	
	ก่อนทดลอง	หลังทดลอง	D	D ²
38	20	24	4	16
39	23	25	2	4
40	28	29	1	1
N = 40			$\Sigma D = 91$	$\Sigma D^2 = 435$

จากสูตร

$$t = \frac{\Sigma D}{\sqrt{\frac{N \Sigma D^2 - (\Sigma D)^2}{N - 1}}}$$

เมื่อ t = อัตราส่วนวิกฤต

ΣD = ผลรวมของผลต่างระหว่างคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการทดลอง

ΣD^2 = ผลรวมกำลังสองของผลต่างระหว่างคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการทดลอง

N = จำนวนนักเรียนทั้งหมด

df = N - 1

(อ้างอิงในพระองค์ การทศูตร, 2528)

แทนค่าในสูตร

$$t = \frac{91}{\frac{\sqrt{40 \times 435 - (91)^2}}{40 - 1}}$$

$$t = \frac{91}{\frac{\sqrt{17400 - 8281}}{39}}$$

$$t = \frac{91}{\frac{\sqrt{9119}}{39}}$$

$$t = \frac{91}{15.29}$$

$$t = \frac{91}{15.29} = 5.95$$

ประวัติผู้เขียน

นางสาวจันทร์เพ็ญ ใหญ่ เกิดวันที่ 26 ตุลาคม พ.ศ. 2507 ที่อำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์ สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต วิชาเอกสหกรณ์ วิทยาลัยครู นครสวรรค์ ปีการศึกษา 2529 และเข้าศึกษาต่อหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาประถมศึกษา ภาควิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา 2536 ปัจจุบันรับราชการ ตำแหน่งอาจารย์ 1 ระดับ 4 โรงเรียนโป่งขุนเพชร อำเภอหนองบัวระเหว จังหวัดชัยภูมิ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย